



Crna Gora  
Ministarstvo ekologije,  
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19  
81000 Podgorica, Crna Gora  
tel: +382 20 446 200  
fax: +382 20 446 215

**P R E D L O G**

# **Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene**

za izvještajni period  
septembar 2022 – februar 2023. godine

Podgorica, maj 2023. godine

## Sadržaj

<b>1.Uvod</b> .....	3
<b>2. Pregled realizacije obaveza po završnim mjerilima</b> .....	13
<b>2.1. HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO</b> .....	13
2.2. KVALITET VAZDUHA.....	17
2.3. UPRAVLJANJE OTPADOM .....	23
2.4. KVALITET VODA.....	42
2.5. ZAŠTITA PRIRODE.....	56
2.6. INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE .....	84
2.7. HEMIKALIJE.....	91
2.8.BUKA.....	100
2.9.CIVILNA ZAŠTITA.....	103
2.10KLIMATSKE PROMJENE.....	104
<b>3.Sumarni pregled</b> .....	108
<b>4. Preporuke za unapređenje sprovođenja Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila</b> .....	110

# 1.Uvod

Početno mjerilo za otvaranje Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, ispunjeno je 28. jula 2016. godine, donošenjem *Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.* (u daljem tekstu: Strategija s AP) od strane Vlade Crne Gore.

Strategijom s AP bila je planirana realizacija 348 obaveza u 10 podoblasti koje obuhvata Poglavlje 27 i to: Horizontalno zakonodavstvo, Kvalitet vazduha, Upravljanje otpadom, Kvalitet voda, Zaštita prirode, Industrijsko zagađenje, Hemikalije, Buka, Civilna zaštita i Klimatske promjene.

O implementaciji Strategije s AP redovno je izvještavano ka Vladi i Evropskoj komisiji, na kvartalnom a kasnije na polugodišnjem nivou. U novembru 2020. godine usvojen je *Završni izvještaj o realizaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.*, shodno kojem je od planiranih 348 realizovano 226 obaveza, odnosno stepen realizacije je 80,35%.

U decembru 2018. godine na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvoreno je Poglavlje 27, nakon čega je Crna Gora dobila Zajedničku poziciju Evropske komisije sa osam završnih mjerila za njegovo zatvaranje. Zajedničkom pozicijom EU za Poglavlje 27 definisano je sljedećih **osam završnih mjerila** koje je Crna Gora u obavezi da ispuni kako bi dostigla internu spremnost za zatvaranje poglavlja u narednom periodu, i to:

1. Crna Gora nastavlja da se usklađuje sa **horizontalnim direktivama** i pokazuje da će u potpunosti biti spremna osigurati njihovo djelotvorno sprovođenje i primjenu na dan pristupanja;
2. Što se tiče **kvaliteta vazduha**, Crna Gora se u potpunosti usklađuje sa revidovanom Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (Direktiva NEC 2016/2284/EU). Crna Gora predstavlja analizu troškovno efikasne strategije kontrole emisija za 2020. i 2030, koja će poslužiti kao osnova za konačni sporazum između EU i Crne Gore o njenim obavezama smanjenja prema NEC direktivi. Crna Gora godišnje izvještava o svojim emisijama u skladu sa Direktivom i Konvencijom o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima i razvija nacionalni program za kontrolu zagađenosti vazduha. Osim toga, Crna Gora unapređuje pripremu za implementaciju pravne tekovine EU u ovoj oblasti redovnim preduzimanjem mjera za smanjenje zagađenja vazduha u Crnoj Gori, posebno u područjima gdje su prekoračene granične vrijednosti EU za kvalitet vazduha, te razvijanjem

ili ažuriranjem planova za kvalitet vazduha, kako je predviđeno Direktivom o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi (Direktiva 2008/50/EC).

3. Crna Gora odlučuje o svom sistemu **upravljanja otpadom** i posvećuje adekvatna sredstva za investicije u infrastrukturu, u skladu sa relevantnim propisima EU, uključujući hijerarhiju otpada. Crna Gora uspostavlja programe prevencije otpada, priprema planove upravljanja otpadom (WMP) i usvaja mjere za odvojeno sakupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo.
4. Crna Gora ostvaruje značajan napredak u pogledu usklađivanja sa pravnom tekovinom u sektoru **voda**, uključujući zakonodavstvo o vodi za piće i Direktivu 2008/56/EC kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u oblasti politike zaštite morske sredine. Crna Gora imenuje nadležne organe za vodu za piće i razvija planove upravljanja rječnim slivovima za svaki riječni sliv, koji se u potpunosti nalazi na njenoj teritoriji, uključujući dijelove međunarodnih područja rječnog sliva koji pripadaju njenoj teritoriji.
5. U oblasti **zaštite prirode**, Crna Gora dostavlja Komisiji Liste predloženih lokacija Natura 2000, koja u dovoljnoj mjeri pokrivaju tipove staništa i vrste u skladu sa zahtjevima Direktive o pticama i Direktive o staništima. Crna Gora pokazuje sposobnost upravljanja mrežom Natura 2000, uključujući davanje odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj solani i efikasno sprovođenje neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa njene zaštite.
6. Crna Gora nastavlja usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u sektoru: **hemikalija, buke i civilne zaštite**, i pokazuje da će u potpunosti biti spremna osigurati primjenu i sprovođenje zahtjeva EU danom pristupanja.
7. Što se tiče **klimatskih promjena**, Crna Gora nastavlja svoje usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, posebno usvajanjem zakona o funkcionisanju Evropskog sistema trgovanja emisijama (EU ETS), u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EZ i njenim uzastopnim amandmanima. Crna Gora se dalje usklađuje sa relevantnim podzakonskim aktima o monitoringu i izvještavanju, akreditaciji i verifikaciji, registru Unije, besplatnoj dodjeli i aukciji. Crna Gora osigurava da postoji odgovarajući okvir za implementaciju EU ETS-a u cijelosti u pogledu praćenja, izvještavanja i provjere emisija gasova s efektom staklene bašte.
8. Crna Gora, u skladu sa Akcionim planom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU o životnoj sredini i klimatskim promjenama, značajno **povećava kapacitete upravnih tijela na svim nivoima**, uključujući inspekcijske službe, dodatno poboljšava koordinaciju rada i pokazuje da su sve odgovarajuće administrativne strukture i adekvatne obuke realizovane dovoljno ranije prije pristupanja kako bi se omogućila implementacija i sprovođenje pravne tekovine u svim sektorima ovog poglavlja.

U martu 2019. godine Radna grupa za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na Pregovaračko poglavlje 27 - Životna sredina otpočela je izradu Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila za Poglavlje 27.

Vlada Crne Gore je 18. februara 2021. godine donijela **Akcioni plan za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene** (Akcioni plan), koji predstavlja krovni strateški dokument za oblast životne sredine i klimatskih promjena, i istim je predviđeno polugodišnje izvještavanje ka Vladi i Evropskoj komisiji.

Akcioni plan definiše jasne korake u pogledu:

- aktivnosti koje je potrebno preduzeti kako bi se realizovale obaveze definisane završnim mjerilima, odnosno tekstem Zajedničke pozicije EU za Poglavlje 27;
- načina realizacije definisanih aktivnosti;
- nadležnih institucija koje su odgovorne za realizaciju definisanih obaveza;
- roka do kojeg je potrebno realizovati aktivnosti, i
- izvora finansiranja sa procjenom potrebnih sredstava za realizaciju definisanih aktivnosti (gdje je to bilo moguće precizno identifikovati).

Akcioni plan definiše ukupno 251 obavezu, koje su podijeljene na sljedeći način:

- horizontalno zakonodavstvo: 17,
- kvalitet vazduha: 19,
- upravljanje otpadom: 37,
- kvalitet voda: 33,
- zaštita prirode 71: (od čega 19 u okviru AP za upravljanje Ulcinjskom Solanom),
- industrijsko zagađenje: 15,
- hemikalije: 27,
- buka: 12,
- civilna zaštita: 9 i
- klimatske promjene 11.

Prvi polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana usvojen je na sjednici Vlade od 28. oktobra 2021. godine, i shodno istom stepen realizacije obaveza (mjera<sup>1</sup>) za izvještajni period februar-jul 2021. iznosio je **82,1%** (od 112 planiranih mjera, realizovane su 92).

Drugi polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana usvojen je na sjednici Vlade od 8. aprila 2022. godine, stepen realizacije za izvještajni period avgust 2021- februar 2022. godine iznosio je **63,64%** (od 121 planirane mjere, realizovano je 77).

---

<sup>1</sup> Imajući u vidu strukturu Akcionog plana, odnosno podjelu obaveza na mjere, ovim, kao i svakim sljedećim, Izvještajem praćena je realizacija mjera, i na osnovu njih je rađena statistika, u cilju preciznijeg sagledavanja stanja.

Treći polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana usvojen je na sjednici Vlade od 30. novembra 2022. godine, stepen realizacije za izvještajni period mart - avgust 2022. godine iznosio je **24,56%** (od 57 planirane mjere, realizovano je 14).

Četvrti polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene, obuhvata period septembar 2022 – februar 2023. U navedenom periodu planirana je realizacija **102 mjera**, od čega je realizovno **39**, što čini stepen realizacije **38,23%**.

Ukupan stepen realizacije, od početka implementacije Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene (februar 2021 - februar 2023.) iznosi **56,63%** (od **392** planiranih mjera, realizovano je **222**).

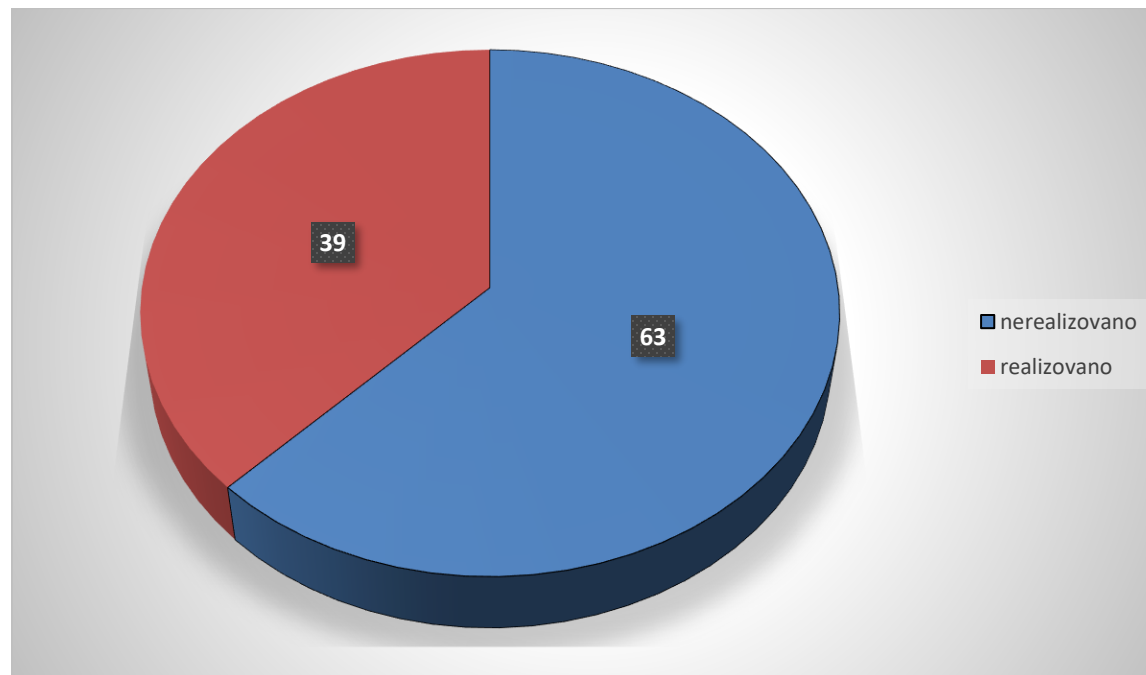
## Informacija o statusu indikatora uspjeha (napredak u postizanju strateških i operativnih ciljeva) i postignutim rezultatima

Akcionni plan za ispunjavanje završnih mjerila rađen je sa ciljem definisanja preciznih koraka u procesu dostizanja potpune spremnosti za ulazak u EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena. Operativni podciljevi dokumenta su usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u svih 10 podoblasti Poglavlja 27 sa pravnom tekovinom EU i obezbjeđivanje njegove implementacije.

Kako je tokom implementacije Početnog mjerila za Poglavlje 27 donešen veliki broj strateških dokumenata, i značajan dio EU *acquis*-a transponovan u nacionalno zakonodavstvo, obaveze iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u najvećoj mjeri se odnose na implementaciju donešenih strateških dokumenata i primjenu pravnih akata.

U izvještajnom periodu od planirane **102** mjere realizovano je **39**, što čini stepen realizacije od **38,23%**. Tabela u nastavku ovog izvještaja sadrži obrazloženja za svaku nerealizovanu obavezu, kao i očekivani novi rok za realizaciju.

Grafički prikaz realizacije mjera dat je na *Grafiku 1* u nastavku.



Grafik 1

U navedenom izvještajnom periodu najveći stepen realizacije postignut je u oblasti Kvaliteta voda (71,42%), zatim u oblastima Industrijsko zagađenje (60%) i Hemikalijama (62,5%). Takođe je primjetan napredak u realizaciji mjera u oblasti Upravljanja otpadom (38,46%) u odnosu na prethodni Izvještaj.

Dodatne napore potrebno je uložiti u realizaciju mjera u oblasti Kvalitet vazduha, Buke i Klimatskih promjena, gdje nijedna od planiranih aktivnosti nije realizovana u ovom izvještajnom periodu. Takođe, u oblasti Civilne zaštite u navedenom periodu nema realizovanih mjera, međutim posmatrano od početka implementacije Akcionog plana najveći stepen realizacije je postignut upravo u ovoj oblasti (93,33%). U oblastima Horizontalno zakonodavstvo (33,33%) i Zaštita prirode (30%) takođe je neophodno intezivirati aktivnosti.

Na *Grafiku 2* prikazan je stepen realizacije mjera po podoblastima.

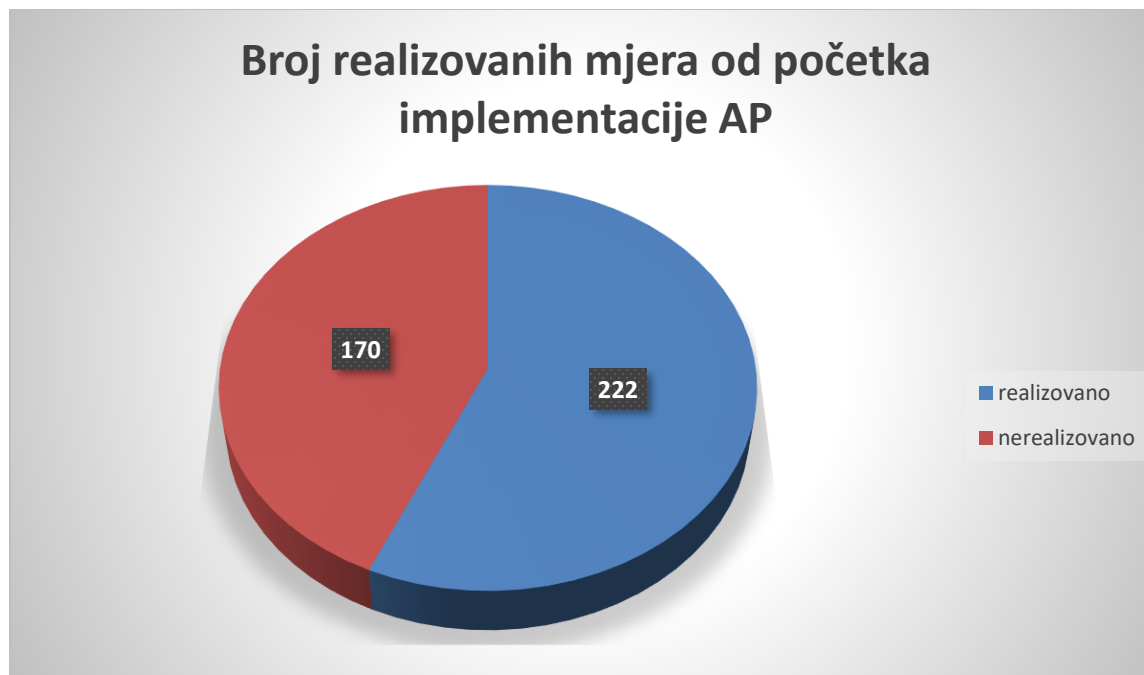


Grafik 2

Od početka implementacije Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene (februar 2021- februar 2023.), stepen realizacije iznosi 56,63% ( od planiranih 392 mjera, realizovane su 222).

Na *Grafiku 3* prikazan je broj realizovanih mjera od početka implementacije Akcionog plana (februar 2021- februar 2023. godine).





*Grafik 3*

Kada je riječ o podoblasti Horizontalnog zakonodavstva pripremljen je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika u oblasti životne sredine. Što se tiče Direktive INSPIRE donijet je Pravilnik o bližem sadržaju godišnjeg izvještaja o uspostavljanju i korišćenju infrastrukture prostornih podataka („Sl. list CG“, br. 150/22). Shodno Zakonu o infrastrukturi prostornih podataka, u toku su aktivnosti na obrazovanju Savjeta za infrastrukturu prostornih podataka s ciljem praćenja i pružanja stručne pomoći za uspostavljanje, funkcionisanje i održavanje infrastrukture prostornih podataka.

MEPPU izvršilo je ažuriranje Nacrta strategije upravljanja kvalitetom vazduha podacima iz inventara emisija za 2022. godinu i izradilo Studiju uticaja spaljivanja poljoprivrednog otpada na kvalitet vazduha u Crnoj Gori čiji će se zaključci i preporuke koristiti za dalje unapređenje nacrta Strategije. Takođe, MEPPU je izradilo Analizu usklađenosti nacrta Strategije upravljanja kvalitetom vazduha u skladu s nacionalnom metodologijom za izradu strateških dokumenata. Za konačnu finalizaciju Nacrta strategije neophodno je, u skladu sa preporukama EK, izvršiti usklađivanje sa Nacionalnim energetske i klimatskim planom koji je još uvijek u fazi izrade.

Kada je riječ o oblasti Upravljanje otpadom, Predlog zakona o upravljanju otpadom dostavljen je na mišljenje Evropskoj komisiji. Donošenje predmetnog zakona planirano je programom rada Vlade za II kvartal 2023.

Tokom 2022. i 2023. godine sprovedene su intezivne aktivnosti na izradi novog Državnog plana upravljanja otpadom (IPA 2017 Instrument za evropsku integraciju) čije je donošenje planirano Programom rada Vlade za III kvartal 2023, nakon čega je planirana javna rasprava za predmetni dokument.

U oblasti Upravljanje voda, Vlada je u januaru 2023. donijela Program monitoringa površinskih i podzemnih voda za ovu godinu („Sl. list CG“, br. 14/23). Kada je u pitanju jačanje administrativnih kapaciteta institucija zaduženih za implementaciju propisa u oblasti kvaliteta voda u Direktoratu za vodoprivredu MPŠV-a zaposlena su dva službenika, dok je u Upravi za vode zaposlen jedan službenik. U cilju jačanja inspeksijskog nadzora nad vodotocima, Uprava za inspeksijske poslove je zaposlila jednog inspektora za vode.

U oblasti zaštita prirode, MEPPU je u januaru 2023. donijelo Plan upravljanja za zaštićeno morsko područje Park prirode “Platamuni” dok je izrada planova upravljanja za parkove prirode “Katič” i “Stari Ulcinj” u završnoj fazi realizacije. MPŠV je izradilo Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu i isti će biti integrisan u Strategiju razvoja šumarstva 2023-2028.

U odnosu na Park prirode “Ulcinjaska Solana”, Radna grupa kontinuirano radi na praćenju realizacije aktivnosti vezanih za upravljanje ovim područjem, definisanih Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila za Poglavlje 27, kao i pružanju podrške Javnom preduzeću Nacionalni Parkovi Crne Gore kao upravljaču Parka prirode “Ulcinjaska Solana” u definisanju i uspostavljanju adekvatnog upravljačkog modela.

Kada je riječ o oblasti Industrijsko zagađenje, na osnovu inicijative Agencije za zaštitu životne sredine Vlada Crne Gore je u februaru 2023. usvojila Predlog zakona o dopuni Zakona o industrijskim emisijama. Predloženim zakonom ne utiče se na dostignuti stepen usaglašenosti sa Direktivom o industrijskim emisijama, već se sistem dodatno uređuje na nacionalnom nivou, kako bi se obezbijedili uslovi za efikasniju implementaciju Zakona o industrijskim emisijama. Predlog zakona upućen je u skupštinsku proceduru.

U oblasti Hemikalija nastavljene su aktivnosti u cilju implementacije propisa i ispunjenja završnih mjerila. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima, u skladu sa komentarima EK je usklađen sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, Ministarstvom finansija i zajedno sa Tabelom usklađenosti je preko Ministarstva evropskih poslova, ponovno dostavljen EK 8. februara 2023, na saglasnost.

Predlog nove Strategije upravljanja hemikalijama za period 2024-2026 godina je izrađen i trenutno se usaglašava sa svim relevantnim institucijama.

U oblasti klimatskih promjena aktivnosti se odvijaju u skladu sa Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila. Usvajanje novog Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača je planirano za IV kvartal 2023.

Usvajanje Nacionalnog plana adaptacije prati dinamiku definisanu Akcionim palnom za ispunjavanje završnih mjerila za poglavlje 27.

Izrada nacionalnog energetskeog i klimatskog plana je u toku, uz određena kašnjenja uzrokovana veoma složenim pitanjem određivanja roka za coal phase-out, posebno izraženog u vremenu energetske krize na globalnom nivou.

Izrada Strategije niskougledničkog razvoja je prvobitno planirana da se finansira kroz IPA III ali su sredstva preusmjerena za borbu protiv COVID-a, pa je bilo neophodno da se pronađe novi izvor finansiranja. U međuvremenu je postignut je dogovor sa Svjetskom bankom o finansiranju izrade ovog dokumenta, tako da će aktivnosti započeti tokom tekuće godine.

Posebno bi trebalo naglasiti da je Vlada na sjednici od 23. decembra 2021. godine usvojila *Finansijsku procjenu Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27*, kroz koju je finansijski aspekt Akcionog plana detaljno obrađen. Shodno navedenom, predmetni Izvještaj se nije bavio finansiskom stranom obaveza iz Poglavlja 27, već praćenjem nivoa implementacije planiranih obaveza. Predmetni Izvještaj će poslužiti kao osnova za pripremu Izvještaja kojim će se sagledati finansijska ulaganja vezano za realizovane obaveze *Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27*.

Bitno je napomenuti da će se implementacija aktivnosti/mjera koje su realizovane, a sa rokom realizacije "kontinuirano", nastaviti i u narednom periodu, ali neće biti predmet daljeg izvještavanja.

**SKRAĆENICE:**

<b>AZPŽS</b>	Agencija za zaštitu životne sredine	<b>MUP</b>	Ministarstvo unutrašnjih poslova
<b>CETI</b>	Centar za ekotoksikološka ispitivanja	<b>MZ</b>	Ministarstvo zdravlja
<b>DEU</b>	Delegacija Evropske unije	<b>PCB</b>	Polihlorovani bifenili
<b>EBRD</b>	Evropska banka za obnovu i razvoj	<b>PM</b>	Prirodnjački muzej
<b>EPPA</b>	Projekat „Program za pridruživanje EU za životnu sredinu“	<b>PMF</b>	Prirodno-matematički fakultet
<b>IBM</b>	Institut za biologiju mora	<b>SB</b>	Svjetska banka
<b>IJZCG</b>	Institut za javno zdravlje Crne Gore	<b>SZO</b>	Svjetska zdravstvena organizacija
<b>IPA</b>	Instrument za pretpristupnu pomoć	<b>UBHVF</b>	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
<b>JLS</b>	Jedinice lokalne samouprave	<b>UC</b>	Uprava carina
<b>JPMD</b>	Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom	<b>UCG</b>	Univerzitet Crne Gore
<b>JPNP</b>	Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore	<b>UIP</b>	Uprava za inspekcijske poslove
<b>MEP</b>	Ministarstvo evropskih poslova	<b>UNDP</b>	Program Ujedinjenih nacija za razvoj
<b>MF</b>	Ministarstvo finansija	<b>UP</b>	Uprava policije
<b>MJU</b>	Ministarstvo javne uprave	<b>UPS</b>	Uprava pomorske sigurnosti
<b>MKM</b>	Ministarstvo kulture i medija		
<b>MP</b>	Ministarstvo pravde	<b>UzV</b>	Uprava za vode
<b>MEPPU</b>	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma	<b>UŠ</b>	Uprava za šume
<b>MERT</b>	Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	<b>ZHMS</b>	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
<b>MPŠV</b>	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	<b>WBIF</b>	Zapadnobalkanski investicioni okvir
<b>MKI</b>	Ministarstvo kapitalnih investicija		

## 2. Pregled realizacije obaveza po završnim mjerilima

### 2.1. HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Horizontalno zakonodavstvo u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 6 mjera, od kojih su 2 realizovane.

Završno mjerilo 1	Crna Gora nastavlja da se usklađuje s horizontalnim direktivama i pokazuje da će biti u potpunosti spremna da osigura njihovu efektivnu primjenu i sprovođenje na dan pristupanja.						
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju rad koji je Crna Gora obavila na daljem usklađivanju svog zakonodavstva s pravnom tekovinom u ovom sektoru, uključujući s direktivama koje se odnose na procjenu uticaja na životnu sredinu i stratešku procjenu uticaja (2011/92/EU izmijenjena Direktivom 2014/52/EU i Direktiva 2001/42/EZ) i Direktiva 2007/2/EZ <b>INSPIRE</b> .						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Status	Indikator	Novi rok i obrazloženje/ Preporuka	Finansije i izvori finansiranja
1.4. <b>Obrazovati Savjet za infrastrukturu prostornih podataka</b>	Shodno čl. 17 Zakona infrastrukturi prostornih podataka, radi praćenja i pružanja stručne pomoći za uspostavljanje, funkcionisanje i održavanje infrastrukture prostornih podataka Vlada će obrazovati Savjet za infrastrukturu prostornih podataka	Vlada (na predlog MEPPU)	2021.	nerealizovan o	Obrazovan Savjet za infrastrukturu prostornih podataka (predsjednik i 8 članova)  Broj održanih sjednica  Broj usvojenih i sprovedenih zaključaka, preporuka	U toku su aktivnosti na imenovanju Savjeta od strane vlade CG  Novi rok: 2023.	€3.000 (budžet MEPPU) na godišnjem nivou

	(sa mandatom od 4 godine)						
<b>1.5. Formirati web stranicu posvećenu infrastrukturi prostornih podataka Crne Gore</b>	Na web stranici MEPPU kreirati link za INSPIRE	MEPPU	IV kvartal 2021.	nerealizovano	Kreirana web stranica posvećena infrastrukturi prostornih podataka Crne Gore Broj posjeta web stranici	Kako je u toku tenderska procedura na izradi Geoportala to bi formiranje web stranice pratilo izradu Geoportala Novi rok: 2023.	€2.000 (budžet MEPPU)
	Definisati sadržaj INSPIRE web stranice						
	Omogućiti pristup svim INSPIRE subjektima						
<b>1.6. Izraditi Registar infrastrukture prostornih podataka koji predstavlja Registar javnih institucija u skladu sa Zakonom o infrastrukturi prostornih podataka</b>	Definisati subjekte Zakona o infrastrukturi prostornih podataka (osnovni podaci o instituciji, odgovorne osobe, itd.)	MEPPU	IV kvartal 2021.	nerealizovano	Izrađen Registar infrastrukture prostornih podataka javno dostupan	Kako je u toku tenderska procedura na izradi Geoportla te će i Registar ići uporedo sa istim  Novi rok:2023.	€10.000 (budžet MEPPU)
	Povezati subjekte Zakona s postojećim INSPIRE/IPP oblastima i učiniti javno dostupnim				Povezan Registar sa INSPIRE oblastima.  Obezbijeđeno da je Registar		

<p><b>1.7.</b> Izraditi Pravilnik o izvještavanju i monitoringu i pristupu skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka od strane institucija i tijela Zajednice</p>	<p>Prenijeti Odluku Komisije (EU) 2019/1372 od 19.08.2019. o sprovođenju Direktive 2007/2/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu praćenja i izvještavanja (C(2019) 6026), kao i Uredbu Komisije (EU) br. 268/2010 od 29.03.2010. o sprovođenju Direktive 2007/2/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu pristupa skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka država članica od strane institucija i tijela Zajednice pod usklađenim uslovima (SL L 83, 30.3.2010, str. 8-9.)</p>	<p>MEPPU</p>	<p>Decembar 2021.</p>	<p>realizovano</p>	<p>Pravilnik objavljen u Službenom listu</p>	<p>Usvojen Pravilnik o bližem sadržaju godišnjeg izvještaja o uspostavljanju i korišćenju infrastrukture prostornih podataka ("Službeni list Crne Gore", br. 150/22 od 30.12.2022)</p>	<p>Nijesu potrebna finansijska sredstva</p>
<p><b>1.8.</b> Formirati Katalog metapodataka (do potpunog uspostavljanja Geoportala)</p>	<p>Kreirati metapodatke u skladu sa INSPIRE</p> <p>Osigurati pronalaženje podataka i servisa kojima se može pristupiti s jednog mjesta</p>	<p>MEPPU</p>	<p>2022.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Kreiran Katalog metapodataka</p>	<p>Kako je u toku tenderska procedura na izradi Geoportala, nakon izrade istog</p>	<p>€40.000 (budžet MEPPU)</p>

	Stvoriti tehničke predušlove koji će osigurati izradu metapodatka					pristupaće se kreiranju metapodataka a Novi rok: 2023.	
	Upisivanje u Katalog metapodataka IPP-a						
<b>1.9. Organizovati obuke na temu jačanja kapaciteta vezano za primjenu Zakona o infrastrukturi prostornih podataka</b>	Permanentno organizovati obuke u cilju stvaranja kadrova za potpunu primjenu INSPIRE direktive	MEPPU	2021-2022.	realizovano	Broj održanih obuka  Broj obučeniš službenika za potpunu primjenu INSPIRE direktive	Održana jedna obuka sa predstavnicima institucija koji su subjekti Zakona o infrastrukturi prostornih podataka  10 obučeniš učesnika	Na godišnjem nivou €5.000 (budžet MEPPU)



## 2.2. KVALITET VAZDUHA

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Kvalitet vazduha u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 5 mjera, od kojih nijedna nije realizovana.

<p>Završno mjerilo 2</p>	<p>U pogledu kvaliteta vazduha, Crna Gora je u potpunosti ostvarila usklađenost sa revidiranom Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (NEC Direktiva 2016/2284/ EU). Crna Gora podnosi analizu troškovno efikasnih strategija za kontrolu emisija za 2020. i 2030. godinu, što će poslužiti kao osnova za konačni sporazum između EU i Crne Gore o njenim obavezama za smanjenje emisija u skladu sa NEC Direktivom. Crna Gora izvještava na godišnjem nivou o svojim emisijama, u skladu sa Direktivom i Konvencijom o prekograničnom dalekosežnom zagađenju vazduha i razvija Nacionalni program za kontrolu zagađenja vazduha. Pored toga, Crna Gora unaprijeđuje pripreme za implementaciju acquis-ja u ovoj oblasti, redovnim preduzimanjem mjera za smanjenje nacionalnog zagađenja vazduha, posebno u područjima gdje su prekoračene granične vrijednosti EU za kvalitet vazduha i izradom ili ažuriranjem planova kvaliteta vazduha, kako je predviđeno Direktivom o kvalitetu ambijentalnog vazduha i čistijem vazduhu za Evropu (Direktiva 2008/50/EZ)</p>						
<p>II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</p>	<p>Kao dio usklađivanja sa NEC Direktivom, od Crne Gore se traži da predstavi <b>ažuriranu analizu troškovno efikasne strategije za kontrolu emisija za period 2020-2030.</b> na osnovu koje se za Crnu Goru utvrđuju adekvatne obaveze smanjenja emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom. Ova Analiza bi, takođe, trebalo da posluži za izradu nacionalnog programa za kontrolu zagađenja vazduha koji Crna Gora planira za 2019. godinu, određujući smjer djelovanja ka smanjenju emisija za period 2020-2030. godina.</p> <p>EU poziva Crnu Goru da pruži detaljne informacije o zonama kvaliteta vazduha na sjeveru i jugu, trenutnom nivou PM10 i oksida azota u vazduhu za sve aglomeracije, <b>uključujući i finansijske informacije sa izvorima finansiranja.</b></p>						
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Status</i></p>	<p><i>Indikator</i></p>	<p><i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>

<p><b>2.1. Izrada Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom</b></p>	<p>Donošenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. (čiji je sastavni dio Program mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom)</p>	<p>Vlada Crne Gore</p>	<p>II kvartal 2021.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Donijeta Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029.</p>	<p>Program mjera za smanjenje emisija je izrađen i u prvom kvartalu 2022. godine dobio zeleno svjetlo Evropske komisije. S obzirom da se Strategija upravljanja kvalitetom vazduha se ne može donijeti prije usvajanja Nacionalnog energetskog i klimatskog plana, preporuka je da se indikator za ovu aktivnost izmjeni.</p> <p>Novi rok: IV kvartal 2024</p>	<p>€13.000 (obezbijedena od strane UNECE)</p>
---	--	------------------------	-------------------------	----------------------	---	--	---

<b>2.2. Finalizacija nove ažurirane Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029.</b>	Donošenje Nacionalne strategije od strane Vlade	MEPPU/MER, MPŠV, MKI Opštine, NVO	II kvartal 2021.	nerealizovano	Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. sa integrisanim Programom mjera i uz sproveden proces javnih konsultacija, donijeta od strane Vlade	Strategija upravljanja kvalitetom vazduha se ne može donijeti prije usvajanja Nacionalnog energetskog i klimatskog plana. Novi rok: IV kvartal 2024	Nisu potrebna finansijska sredstva
<b>III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	EU konstatuje da Crna Gora ne izvještava o svojim emisijama na godišnjoj osnovi prema LRTAP Konvenciji						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>2.6 Redovno ažuriranje i redovno samostalno izvještavanje</b>	Izrada projekcija smanjenja emisija zagađujućih materija obuhvaćenih Direktivom 2016/2284/EU na osnovu ažuriranog inventara emisija zagađujućih materija u vazduh kontinuirano svake dvije godine počevši od 2023.	AZPŽS	I kvartal 2023. (kontinuirano svake dvije godine)	nerealizovano	Projekcije emisija zagađujućih materija u vazduh dostavljene EIONET mreži i Sekretarijatu CLRTAP konvencije 2023, pa kontinuirano svake dvije godine	Iako se vrši redovno ažuriranje inventara emisija tim AZŽS za izradu inventara nije osposobljen da samostalno obavlja ovaj zadatak i izrađuje	Nisu potrebna finansijska sredstva

						projekcije emisija. Novi rok: I kvartal 2025. godine	
<b>IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	<p>EU konstatuje usvajanje <u>Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha s Akcionim planom</u> za 2017-2020. i podstiče Crnu Goru da unaprijedi rad na nacionalnom nivou za svrhe smanjivanja emisija iz glavnih izvora kao što su sagorijevanje čvrstih goriva za domaćinstva, saobraćaj i proizvodnja energije.</p> <p>EU naglašava potrebu za intenziviranjem priprema za sprovođenje pravne tekovine, uključujući preduzimanje mjera za postepeno smanjenje zagađenja, ispod graničnih vrijednosti za određene zagađujuće materije, utvrđenih pravnom tekovinom. EU prima k znanju Planove kvaliteta vazduha koji su pripremljeni za opštine Pljevlja, Nikšić i Podgoricu. Crna Gora se podstiče da prioritet da sprovođenju ovih planova, i da, po potrebi, ažurira planove kako bi osigurala da je prekoračenje standarda EU što je moguće kraće.</p>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>2.3. Ažuriranje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. (veza s aktivnošću 2.10.)</b>	Integrisanje Planova kvaliteta vazduha za sve 3 zone kvaliteta vazduha u Crnoj Gori, uključujući posebne mjere za područja u kojima su zabilježena prekoračenja graničnih vrijednosti	MEPPU	II kvartal 2021.	nerealizovano	Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. u koju su integrisani planovi kvaliteta vazduha za sve 3 zone, donijeta od strane Vlade	Integrisanje Planova kvaliteta vazduha za sve 3 zone kvaliteta vazduha u okviru Strategije upravljanja kvalitetom vazduha je izvršeno i u prvom kvartalu	Procjena potrebnih sredstava, kao i izvori finansiranja, za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. biće izvršeni tokom ažuriranja

						2022. godine dokument je dobio zeleno svjetlo Evropske Komisije. S obzirom da se Strategija upravljanja kvalitetom vazduha se ne može donijeti prije usvajanja Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana, preporuka je da se indikator za ovu aktivnost izmjeni. Novi rok: IV kvartal 2024	Strategije, u zavisnosti od utvrđenih mjera
<b>2.4. Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti kvaliteta vazduha</b>	Usklađivanje propisa, politika i strateških dokumenata vezano za najavljeno pooštavanje standarda emisija zagađujućih materija Usklađivanje propisa, politika i strateških dokumenata sa	MEPPU u saradnji sa nadležnim organima	Kontinuirano	nerealizovano	Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa: <ul style="list-style-type: none"> <li>Najavljenim pooštavanjem standarda emisija</li> </ul>	Sprovodi se kontinuirano u okviru projekta „EU4Green“	Nisu potrebna finansijska sredstva

	budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta				zagađujućih materija <ul style="list-style-type: none"><li>• Budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta</li></ul>		
--	---	--	--	--	--	--	--

### 2.3. UPRAVLJANJE OTPADOM

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Upravljanje otpadom u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 26 mjera, od kojih je 10 realizovano.

<b>Završno mjerilo 3</b>	<b>Crna Gora odlučuje o svom sistemu upravljanja otpadom i posvećuje odgovarajuće finansiranje infrastrukturnim investicijama, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU, uključujući hijerarhiju otpada. Crna Gora uspostavlja programe prevencije otpada, priprema planove upravljanja otpadom (WMP) i usvaja mjere za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo.</b>
<b>I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	<p><u>Crna Gora se poziva da dodatno razjasni strukturu svog sistema upravljanja otpadom i da opredijeli odgovarajuća finansijska sredstva za infrastrukturne investicije u skladu s relevantnim propisima EU, uključujući hijerarhiju otpada. Pored toga, treba preduzeti mjere na jačanju administrativnih kapaciteta i podržati jačanje kapaciteta na lokalnom i regionalnom nivou i inspeksijske službe, kako bi se na djelotvoran način pripremio za sprovođenje propisa EU u oblasti otpada.</u></p> <p>EU poziva Crnu Goru da:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <u>Predstavi informacije o mjerama sprečavanja otpada koje treba preduzeti, uključujući utvrđivanje programa za sprečavanje otpada;</u></li><li>- <u>Pripremi i predstavi planove za upravljanje otpadom koji sadrže informacije o svim tokovima otpada (uključujući opasni otpad, građevinski i otpad od rušenja i industrijski otpad) i rješenja za upravljanje njima;</u></li><li>- <u>Izradi popis nagomilanog „istorijskog” opasnog otpada, unaprijedi karakterizaciju i kategorizaciju opasnog otpada u granama industrije; da osigura i obilježava lokacije gdje se skladišti opasni otpad; da sačini registar zagađivača;</u></li><li>- <u>Preduzme aktivnosti na promovisanju sprječavanja industrijskog otpada i osigura ekološki ispravno odlaganje;</u></li><li>- <u>Za građevinski i otpad od rušenja neophodno je više informacija o izgradnji reciklažnih centara i centara za transfer;</u></li><li>- <u>Dostavi informacije o mjerama za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo;</u></li><li>- <u>Da jasan opis lokacije i tehničke detalje vezane za deponije, koje nijesu usklađene sa zahtjevima Direktive 1999/31/EZ o deponijama.</u></li></ul>

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>3.1 Donošenje novog Zakona o upravljanju otpadom i relevantnih podzakonskih akata</b>	Konsultacije s EK	MEPPU	2021.	nerealizovan o	Prijedlog Zakona usvojen od strane Vlade	Predlog zakona o upravljanju otpadom, ponovo je dostavljen na mišljenje svim relevantnim institucijama. Od navedenih subjekata dobijeno je pozitivno mišljenje. U daljoj proceduri Predlog zakona je dostavljen Ministarstvu evropskih poslova i prosijeđen je 21.marta 2023. Evropskoj komisiji na mišljenje.	Nijesu potrebna finansijska sredstva
	Izrada Predloga zakona i nacрта podzakonskih akata						
	Usvajanje Prijedloga zakona	Vlada					



	Donošenje Zakona o upravljanju otpadom	Skupština	I kvartal 2022.		Zakon donesen od strane Skupštine	Novi rok: II kvartal 2023.	
	Donošenje relevantnih podzakonskih akata	MEPPU i ostali nadležni organi	2022. 2024.		Broj podzakonskih akata objavljenih u Službenom listu		
<b>3.1. Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027.</b>	Izrada Predloga Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027.			nerealizovano	Izrađen Predlog Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027.	U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom Državni plan upravljanja otpadom Vlada donosi na predlog MEPPU. Imajući u vidu prethodno obrazloženje za Zakon o upravljanju otpadom koji je predviđen Programom rada Vlade za II kvartal ove godine, donošenje predmetnog plana	Projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“
	Organizovanje Javne rasprave	MEPPU	2022.		Sprovedena Javna rasprava i pripremljen Izveštaj s Javne rasprave		

						planirano je programom rada Vlade za III kvartal ove godine.	
	Dostavljanje Predloga Državnog plana na mišljenje svim relevantnim institucijama				Usvojen Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027. od strane Vlade	Novi rok: III kvartal 2023.	
	Konsultacije s EK				Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027. objavljen u Službenom listu		
	Usvajanje Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2022-2027. od strane Vlade i objavljivanje u Službenom listu						
<b>3.2. Predstaviti informacije o mjerama spriječavanja otpada koje treba preduzeti, uključujući utvrđivanje programa za spriječavanje otpada</b>	Priprema Nacrta Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027. koji će sadržati sve			realizovano	Pripremljen Nacrt Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027.	Nacrt državnog plana upravljanja otpadom je dostavljen od strane obrađivača EPEM engineering.	

	navedeno (3.5-3.11), tj. kojim će detaljno biti preciziran sistem i struktura upravljanja otpadom u Crnoj Gori, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU, uključujući hijerarhiju otpada	MEPPU	I-IV kvartal 2021.	nerealizovan o	Sprovedena Javna rasprava	U toku je i izrada Straške procjene uticaja na životnu sredinu. Kada ona bude gotova, oba dokumenta će ići na javnu raspravu.  Novi rok: III kvartal 2023.	€1.3 miliona (Projekat IPA 2016: „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“)
<b>3.6. Pripremiti i predstaviti planove za upravljanje otpadom koji sadrže informacije o svim tokovima otpada i rješenja za upravljanje njima</b>	Organizovanje Javne rasprave o Nacrtu Državnog plana  Dostavljanje Predloga Državnog plana relevantnim institucijama na mišljenje	Vlada		nerealizovan o	Pripremljen Izveštaj s Javne rasprave  Državni plan upravljanja otpadom za period 2022-2027. donijet od strane Vlade Crne Gore		
<b>3.7. Izraditi popis nagomilanog „istorijskog“ opasnog otpada, unaprijediti karakterizaciju i kategorizaciju opasnog otpada; osigurati i obilježiti lokacije gdje se skladišti opasni otpad</b>	Upućivanje Predloga Državnog plana EK na mišljenje  Upućivanje Predloga Državnog plana Vladi Crne Gore na usvajanje	JLS i MEPPU	2021-2022.	nerealizovan o	Broj donijetih Lokalnih planova upravljanja otpadom od strane JLS		Nisu potrebna finansijska sredstva, a u slučaju potrebe biće obezbijeđena iz budžeta JLS
<b>3.8. Promovisati spriječavanje industrijskog otpada i osigurati ekološki ispravno odlaganje</b>	Usvajanje Državnog plana (koji će sadržati sve navedeno pod tačkama 3.5-3.11) od strane Vlade			nerealizovan o			
<b>3.9. Obezbijediti više informacija o</b>							

<b>izgradnji reciklažnih centara i transfer stanica vezano za građevinski i otpad od rušenja</b>	Objavljivanje u Službenom listu			nerealizovan o			
<b>3.10. Definirati mjere za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo</b>	Izrada Lokalnih planova upravljanja otpadom za 24 JLS (koji će sadržati sve navedeno pod tačkama 3.5-3.11)			nerealizovan o			
<b>3.11. Dati jasan opis lokacije i tehničke detalje vezane za deponije, koje nijesu usklađene sa zahtjevima Direktive 1999/31/EZ o deponijama</b>	Donijeti Lokalni planovi upravljanja otpadom (koji će sadržati sve navedeno pod tačkama 3.5-3.11) od strane Skupština opština 24 JLS			nerealizovan o			
<b>3.13 Uspostavljanje Registra opasnog otpada u Crnoj Gori</b>	Obuka za proizvođače otpada	AZPŽS	I kvartal 2021	nerealizovan o	Sprovedena obuka za proizvođače otpada (obuka za proizvođače otpada nije predviđena projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom	U odnosu na pitanje tretmana opasnog i neopasnog otpada, uspostavljen je mehanizma za stvaranje i održavanje kvalitete baze podataka (registar i katastar zagađivača) otpada i	265.000 (kroz projekat „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom)

					<p>bankom, ali će se razmotriti mogućnost realizacije ove aktivnosti)</p> <p>Broj proizvođača koji su učestvovali na obuci</p>	<p>sistem je stavljen u funkciju, međutim nije u upotrebi zbog posledica izazvanih sajber napadima na Infomacioni sistem državne administracije. Vezano registar otpada i katastar zagađivača uspostavljeni su 06.12.2021. godine.</p> <p><u>Obuka za proizvođače otpada nije planirana projektom Svjetske banke, već su obučeni službenici Agencije za zaštitu životne sredine koji dalje treba da pružaju podršku</u></p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

						proizvođačima	
<p><b>3.14. Sanacija lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i lokacija nelegalnih odlagališta (postoji precizna evidencija istih za sve JLS)</b></p>	<p>Redovno ažuriranje spiska lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i lokacija nelegalnih odlagališta za JLS</p> <p>Donošenje Odluka o zatvaranju lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada</p> <p>Lokacije nelegalnih odlagališta koje imaju do 100 m<sup>3</sup> uklanjaće se u okviru redovnih aktivnosti komunalnih preduzeća, u rasponu 100-1000 m<sup>3</sup> otpada uradiće se Planovi sanacije, odnosno Projekti sanacije za lokacije preko 1000 m<sup>3</sup> otpada</p>	<p>JLS MEPPU</p>	<p>Kontinuirano</p> <p>Rokovi i dinamika za sanaciju lokacija za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i lokacija nelegalnih odlagališta za JLS biće utvrđeni novim Državnim planom upravljanja otpadom i Lokalnim planovima, tj. biće u skladu sa daljim trajnim rješenjem upravljanja otpadom i dinamikom</p>	<p>realizovano</p>	<p>Broj saniranih pomenutih lokacija, kao i procenat saniranih pomenutih lokacija od ukupnog broja lokacija</p>	<p>Sa lokacije za za privremeno skladištenje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada u izvještajnom periodu uklonjena je količina od 2.354 tone i sanirano je sedam nelegalnih odlagališta otpada sa kojih je uklonjeno 1.580 m<sup>3</sup> tona.</p> <p><u>Ova obaveza će se pratiti kroz naredne Izvještaje o realizaciji obaveza iz AP za ispunjavanje završnih mjerila u poglavlju 27.</u></p>	<p>Precizna finansijska sredstva biće definisana u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027. (izvori finansiranja: kapitalni budžet, JLS, bilateralna saradnja sa državama članicama EU, IPA, međunarodne finansijske institucije, Eko fond)</p>

			izgradnje infrastrukt urnih objekata				
<b>3.16. Jačanje kapaciteta MEPPU, AZPŽS, JLS i MONSTAT-a</b>	Organizovanje obuka za primjenu propisa i sprovođenje planova, kao i za vođenje statistike u oblasti upravljanja otpadom	MEPPU	Kontinuirano, od 2022.	nerealizovan o	Broj organizovanih obuka na godišnjem nivou  Broj službenika na državnom i lokalnom nivou, predstavnik komunalnih preduzeća koji su prošli obuku (po institucijama)	Aktivnost uslovljena donošenjem Zakona o upravljanju otpadom, a preduslov je donošenje podzakonskog akta koji će uskладiti regulative Monstata i Ministarstva ekologije, peostprnog planiranja i urbanizma.	IPA 2016 projekat „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“  EPPA projekat
<b>3.17. Jačanje kapaciteta inspeksijskih službi na lokalnom i državnom nivou</b>	Detaljno analiziranje rada inspeksijskih službi na lokalnom i državnom nivou	MEPPU	Kontinuirano, od 2022.	nerealizovan o	Broj donijetih rješenja od strane inspeksijske službe na godišnjem nivou na osnovu Zakona o	U cilju unapređenja oblasti upravljanja otpadom Predlogom zakona o	IPA 2016 projekat „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“

					upravljanju otpadom	upravljanju otpadom čije je donošenje planirano za II kvartal 2023.godine predviđeno je formiranje inspekcije na nivou države, čiji će osnovni zadatak biti da vrši kontrolu implementacije lokalnih planova upravljanja otpadom.	EPPA projekat
	Izrada prijedloga za unaprijeđivanje sistema inspekcijskog nadzora za sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom				Pripremljen prijedlog unaprijeđenja sistema inspekcijskog nadzora u oblasti upravljanja otpadom		
	Organizovanje obuka za sprovođenje propisa				<p>Broj organizovanih obuka na godišnjem nivou</p> <p>Broj inspektora koji su prošli obuku</p>		



<b>II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	Do 31. decembra 2030. u pogledu člana 11 stav 2 Okvirne Direktive 2008/98/EZ o otpadu, Crna Gora namjerava da sprovede Direktivu kako slijedi: a) Pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala kao što su: papir, metal, plastika i staklo treba da se povećaju na najmanje 50% cjelokupne mase; b) Pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada treba da se povećaju na najmanje 70% mase otpada.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>3.21. Pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada treba da se povećaju na najmanje 70% mase otpada</b>	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS u pogledu izgradnje infrastrukture, jačanja kapaciteta i sl, koje se nalaze u funkciji ponovne upotrebe, reciklaže i drugih načina ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada	MEPPU, JLS, komunalna preduzeća na lokalnom nivou, privredna društva, i ostale nadležne institucije prepoznate Državnim planom i Lokalnim planovima	Kontinuirano, u periodu 2020-2030.	nerealizovano 0	Broj realizovanih mjera (apsolutne cifre i kao %) iz Državnog plana i Lokalnih planova, a koje se tiču ponovne upotrebe, reciklaže i drugih načina ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada  Fazno povećanje % ponovno upotrijebljenog, recikliranog i na druge načine ponovo korišćenog materijala i neopasnog građevinskog otpada na	Strateškim planom Glavnog grada za period do 2025 godine, po projektu broj 107 planirana je izgradnja postrojenja za tretman građevinskog otpada. Po tom osnovu u Budžetu Glavnog grada za ovu godinu, planirano je 50.000,00 eura za izradu Studije za izbor lokacije , Studije	Kapitalni budžet/Eko fond, Budžet JLS, bilateralna pomoć, međunarodne finansijske institucije, donacije, biznis sektor (iznos neophodnih sredstava biće definisan u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027. i Lokalnim planovima upravljanja otpadom  Projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“

					najmanje 70% mase otpada do 2030.	izvodljivosti i Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu, pa su aktivnosti po tom osnovu već ušli u procedure.  Uslovljeno donošenjem Državnog plana	
<b>3.23. Pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala (papir, metal, plastika i staklo)</b>	Realizacija aktivnosti definisanih Državnim planom i Lokalnim planovima u 24 JLS u pogledu izgradnje infrastrukture, jačanja kapaciteta i sl, koje se nalaze u funkciji ponovne upotrebe i recikliranja otpadnih materijala, kao što	MEPPU, JLS, komunalna preduzeća na lokalnom nivou i ostale nadležne institucije prepoznate Državnim planom i Lokalnim planovima	Kontinuirano, u periodu 2020-2030.	realizovano	Broj realizovanih mjera (apsolutne cifre i kao %) iz Državnog plana i Lokalnih planova, a koje se tiču pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala	Na osnovu Izvještaja o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom u Crnoj Gori za 2021. godinu imamo analizu reciklabilnog otpad od papira,	Kapitalni budžet/Eko fond i ostali izvori finansiranja (iznos neophodnih sredstava biće definisan u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027.) Projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“

	su: papir, metal, plastika i staklo			realizovano	Fazno povećanje % ponovno upotrijebljenog i recikliranog materijala sa baznih 10% u 2020. na najmanje 50% cjelokupne mase do 2030. Broj donijetih rješenja od strane inspeksijske službe na godišnjem nivou na osnovu Zakona o upravljanju otpadom	kartona, plastike i metala iz komunalnog otpada koga ima 4.732 tone i 23.400 tona sakupljene ambalaže od strane pravnih lica i 15.477 tona "zelenog" otpada dolazimo do procenta od 14,35% odvojeno sakupljenog otpada za reciklažu.  <u>Ova obaveza će se pratiti kroz naredne izvještaje o realizaciji obaveza iz AP za ispunjavanje završnih mjerila u poglavlju 27.</u>	
<b>VI) Zahtjevi iz Zajedničke</b>	Do 31.12.2027. u pogledu člana 10 stav 1 Direktive 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima, Crna Gora namjerava da dostigne najmanje godišnje stope prikupljanja kako slijedi:						

<b>pozicije EU za PP 27</b>	<p>1) Crna Gora će prvi put obračunati stopu prikupljanja do 2024. godine;</p> <p>2) Crna Gora će dostići sljedeće najmanje stope prikupljanja: 25% do 31.12.2023. i 45% do 31.12.2027.</p>						
<b>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</b>	<b>Način realizacije</b>	<b>Nadležna institucija</b>	<b>Rok</b>	<b>Status</b>	<b>Indikator</b>	<b>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</b>	<b>Finansije i izvori finansiranja</b>
<b>3.31. Uspostavljanje produžene odgovornosti proizvođača u oblasti baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora</b>	Sprovođenje Zakona o upravljanju otpadom i relevantnih podzakonskih akata koji preciziraju korake i aktivnosti na planu uspostavljanja produžene odgovornosti proizvođača u oblasti baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora	MEPPU	2022.	nerealizovano	<p>Uspostavljen efikasan i efektivan mehanizam produžene odgovornosti proizvođača u oblasti baterija i akumulatora i otpadnih baterija i akumulatora</p> <p>Dostignuta najmanja stopa prikupljanja od 25% do 31.12.2023.</p> <p>Dostignuta najmanja stopa prikupljanja od 45% do 31.12.2027.</p>	<p>Uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom</p> <p>Novi rok: II kvartal 2023.</p>	<p>Nijesu potrebna finansijska sredstva (u slučaju potrebe obezbijediće ih MEPPU i Eko fond)</p>
<b>VII) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	<p>EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za šest prelaznih razdoblja, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Do 31.12.2025. u pogledu člana 3 Direktive 96/59/EZ o odlaganju polihlorovanih bifenila (PHB) i polihlorovanih terfenila (PHT). Popis PHB biće završen tokom 2018, dok će se dekontaminacija opreme raditi od 2019.</li> </ul>						

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženo/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>3.33. Uspostavljanje sistema održivog ekološkog upravljanja PCB-ijem</b>	Unaprjeđivanje objekata za skladištenje kako bi oni zadovoljili ekološke standarde	Operateri/Vlasnici PCB otpada/ AZPŽS/ MEPPU, IJZ, MZ	Kontinuirano do 2025.	realizovano	Broj unaprijeđenih objekata za skladištenje PCB-a	Kroz projekat „Održivo ekološko upravljanje PCB-ijem u Crnoj Gori” jedno skladište je rekonstruisano na način da zadovoljava uslove za skladištenje opasnih hemikalija	€ 2,956,812.14 GEF projekat „Održivo ekološko upravljanje PCB-
	Izrada posebnih planova za upravljanje PCB od strane vlasnika PCB			realizovano	Broj izrađenih planova za upravljanje PCB-ijem	Kroz projekat je izrađeno 2 plana za upravljanje PCB-ijem (CEDIS I KAP) CEDIS je odradio	ijem u Crnoj Gori” koji se realizuje u saradnji MEPPU i UNDP) Projekat predviđa i ulaganje privrede

						plan upravljanja otpadom, a KAP je odradio nacrt.	(CEDIS-a u iznosu od €10,257,793.62 i UNIPROM KAP-a u iznosu od €6,248,126.94)
	Institucionalno jačanje i jačanje kapaciteta aktera odgovornih za upravljanje PCB			realizovano	Broj obuka organizovanih na godišnjem nivou; Broj subjekata (kao i njihovih predstavnika) koji su učestvovali na obuci.	Kroz projekat „Održivo ekološko upravljanje PCB-ijem u Crnoj Gori” u 2022. je bio jedan trening sa 21-im učesnikom.	Nakon završetka projekta određene količine opreme, koja je u upotrebi, mijenjaće operater, odnosno vlasnik iz sopstvenih sredstava.
	Primjena inspekcijskih mjera radi kontrole sprovođenja upravljanja PCB, praksi u cilju bolje primjene zakonskih odredbi			realizovano	Broj donijetih rješenja od strane UIP	Shodno Zakonu o upravljanju otpadom donijeto je ukupno 201 rješenje, pri čemu se zbog nedostatka informacionog sistema ne može dati tačan	Takođe, za preostale količine PCB otpada, sredstva će se obezbjeđivati iz donacija, međunarodnih finansijskih organizacija

						broj rjšenja koje se odnose samo na PCB.
<b>3.34. Odlaganje/tretiranje opreme i otpada koji sadrže PCB</b>	Odabir BAT/BEP za odlaganje PCB			realizovan o	Odabran BAT/BEP za odlaganje PCB	475 tona PCB otpada i opreme uklonjeno i trajno zbrinuto;
	Konačno odlaganje opreme i otpada kontaminiranog PCB- jem u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i zahtjevima međunarodnih sporazuma				Odložena PCB oprema i PCB otpad u skladu sa nacionalnim zakonodavstvo m i zahtjevima međunarodnih sporazuma	80 tona PCB transformat ora dekontamin irano i vraćeno u upotrebu;
<b>3.35. Identifikovanje lokacija kontaminiranih PCB- ijem i sanacija na ekološki održiv način</b>	Izrada popisa kontaminiranih lokacija			realizovan o		Jedna lokacija je utvrđena kao kontaminir ana i ista je sanirana kroz projekat
	Utvrđivanje prioriteta i mapiranje najvećih ekoloških opterećenja				Izrađen popisa kontaminiranih lokacija	

					1,050 tona PCB kontaminiranog zemljišta uklonjena	
	Definisanje Akcionog plana za upravljanje/rješavanje lokacija kontaminiranih PCB-ijem				Donijet Akcioni plan za rješavanje lokacija kontaminiranih PCB-jem	Otkrivena je samo jedna kontaminirana lokacija i ista je sanirana kroz projekat, tako da nije bilo potrebe za izradom Akcionog plana
	Izrada projekata za brzo sprovođenje Akcionog plana					
<b>3.36. Informisanje javnosti, podizanje svijesti i edukacija</b>	Utvrđivanje plana za podizanje javne svijesti			nerealizovano	Broj promotivnih aktivnosti u vezi sa PCB-ijem	Djelimično realizovana  Izrađeni priručnici i održane obuke i isti su dostupni
	Nadogradnja postojećih alatki (smjernice, priručnici, uputstva) najnovijim podacima i informacijama					



	Kontinuirano sprovođenje plana za podizanje javne svijesti					na sajtu <a href="http://www.pcbmontenegro.me">www.pcbmontenegro.me</a>	
	Obuka stručnjaka za održivo upravljanje opremom i otpadom koji sadrži PCB						
	Integrirati pitanje PCB u kurikulum odgovarajućih fakulteta				Broj fakulteta koji imaju predmet koji se bavi temom upravljanja opremom koja sadrži PCB	Djelimično realizovana aktivnost. Novi rok realizacije biće definisan donošenjem novog Državnog plana	
<b>3.37. Istraživanje, razvoj i monitoring</b>	Uvođenje monitoringa PCB u nacionalni sistem za praćenje životne sredine					Djelimično realizovano	
	Uvođenje pitanja PCB u sistem praćenja javnog zdravlja			nerealizovano	Monitoring PCB-ija uveden u nacionalni sistem za praćenje životne sredine	Monitoring PCB u vodi, vazduhu i zemljištu sastavni je dio Programa monitoringa koji	

						realizuje AZPŽS.  Novi rok realizacije biće definisan donošenje m novog Državnog plana upravljanja otpadom	
--	--	--	--	--	--	--	--

## 2.4. KVALITET VODA

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Kvalitet voda u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 14 mjera, od kojih je 10 realizovano.

Završno mjerilo 4	Crna Gora ostvaruje značajan napredak u usklađivanju pravne tekovine EU u sektoru voda, <u>uključujući zakonodavstvo o vodi za piće, i Direktivi 2008/56/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike o morskoj sredini. Crna Gora imenuje nadležne organe za pitku vodu i izrađuje planove upravljanja riječnim slivovima</u> za svaki vodni sliv koji se nalazi u cijelosti na njenoj teritoriji, uključujući djelove međunarodnih vodnih područja koja se nalaze na njenoj teritoriji.						
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU ima u vidu trenutni nivo usklađenosti zakonodavstva i poziva Crnu Goru da intenzivira svoj rad u ovom pogledu, naročito u pogledu usvajanja odredbi koje nijesu obuhvaćene važećim Zakonom o vodama.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

						<i>Preporuka</i>	
<p><b>4.1.</b>  <b>Nastaviti sa realizacijom aktivnosti na unaprijeđenju kontrole kvaliteta vode za ljudsku upotrebu</b></p>	<p>Donošenje Pravilnika o sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje kojim bi se mogli definisati djelovi iz Direktive EU 2015/1787 o izmijeni priloga II i III Direktive 98/83/EZ i tiču se dijela koji se odnosi na procjenu rizika i planova za sigurnost vode koji se potenciraju izmjenom predmetne Direktive (npr. definisati ko odobrava Planove za sigurnost vode i sl.)</p>	<p>MZ  IJZCG</p>	<p>I kvartal  2021.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Odličan kvalitet vode za piće na svim vodoizvorištima</p>	<p>Izrađen Pravilnik o sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje. Kvalitet vode za piće iz sistema za javno vodosnabdijevanje kroz praćenje uzoraka vode za piće koji ne zadovoljavaju propisane</p>	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>

				kriterijume zdravstvene . Međutim u toku su aktivnosti na izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodi za ljudsku upotrebu i zbog toga je rok za donošenje pravilnika produžen. Novi rok IV 2023 Ili II 2024
--	--	--	--	--

<p><b>4.2.</b> <b>Jačanje administrativnih kapaciteta institucija zaduženih za implementaciju propisa u oblasti kvalitet voda</b></p>	<p>Organizovanje obuka za primjenu propisa i sprovođenje Planova u oblasti kvalitet voda</p>	<p>MPŠV</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>realizovano</p>	<p>Broj organizovanih obuka na godišnjem nivou Broj službenika/ca na državnom i lokalnom nivou, predstavnika/ca komunalnih preduzeća koji su prošli obuku (po institucijama)</p>	<p>Angažovan je obučeni kadar, koji ispunjava sve neophodne kvalifikacije .U toku 2022. godine zaposlena dva službenika na neodređeno vrijeme u Direktoratu za vodoprivredu i jedan na određeno vrijeme.</p>	<p>Budžet nadležnih institucija Tekući projekti EPPA IPA 2016 projekat “Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini”</p>
<p><b>4.3.</b> <b>Jačanje inspeksijskog nadzora nad vodotokovima</b></p>	<p>Zapošljavanje novih inspektora za vode</p>	<p>UIP</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>realizovano</p>	<p>Broj novozaposlenih inspektora za vode Broj izvršenih pregleda /izlazaka na teren Broj izrečenih prijava</p>	<p>U UIP na mjestu inspektora za vode trenutno radi 4 + 1 inspektor. U toku 2022.</p>	<p>Budžet UIP</p>

						<p>godine zaposlen 1 inspektor          Prema važećoj sistematizaciji 8+ 1.          U 2023.godini u postupku zapošljavanja je 1 inspektor.          712 inspekcijskih pregleda,          26 prekršajnih naloga,          62 rješenja o novčanom kažnjavanju,          17 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka,          20 krivičnih prijava</p>	
<p><b>II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b></p>	<p>EU poziva Crnu Goru da se pripremi za usklađivanje sa i sprovođenje Direktive 2008/56/EZ o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u oblasti politike morske životne sredine i da prezentuje relevantne planove.</p> <p>EU ohrabruje Crnu Goru da nastavi svoj rad u okviru Barselonske konvencije – kao i drugim relevantnim pravnim okvirima, naročito Strategije EU za Dunavski region i Strategije EU za Jadranski i Jonski region – kako bi doprinijela sprovođenju ekosistemskog pristupa i postizanju dobrog ekološkog statusa svoje morske životne sredine.</p>						

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>4.6 Utvrditi dobar ekološki status morske sredine</b>	Dostaviti Informaciju o dokumentu „Utvrdjivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ Vladi Crne Gore  Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK	MEPPU i ostali nadležni organi	2022.	realizovano	Dokument „Utvrdjivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ pripremljen i dostavljen EK na mišljenje Dokument „Utvrdjivanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	Dokument je dostavljen Evropskoj komisiji na mišljenje 21. marta 2022. godine. Mišljenje, odnosno saglasnost bez komentara je dostavljen a od strane EK 28. 09. 2022. godine, nakon čega je pripremljena na Informacija za Vladu CG koja je usvojena 27. 12.2022. godine.	Sredstva su obezbijedena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
<b>4.7 Definisati ciljeve i indikatore za</b>	Dostaviti Informaciju o pripremljenom	MEPPU i ostali nadležni organi	2022.	realizovano	Dokument „Ciljevi i indikatori za	Dokument je	Sredstva za navedene aktivnosti su

<p><b>postizanje ekološkog statusa morske sredine</b></p>	<p>dokumentu Vladi Crne Gore</p> <p>Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK</p>				<p>postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ pripremljen i dostavljen EK na mišljenje Dokument „Ciljevi i indikatori za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine“ u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija</p>	<p>dostavljen Evropskoj komisiji na mišljenje 21. marta 2022. godine. Mišljenje, odnosno saglasnost bez komentara je dostavljen a od strane EK 28. septembra 2022. godine, nakon cega je pripremljena Informacija za Vladu CG koja je usvojena 27. decembra 2022. godine.</p>	<p>obezbijeđena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)</p>
<p><b>4.8 Uskladiti postojeći nacionalni godišnji Program monitoringa morske sredine sa</b></p>	<p>Pripremiti dokument „Program monitoringa morske sredine“ usklađen sa zahtjevima Okvirne</p>	<p>MEPPU i ostali nadležni organi</p>	<p>2023.</p>	<p>realizovano</p>	<p>„Program monitoringa morske sredine“ usklađen sa zahtjevima</p>	<p>„Program monitoringa morske sredine“ dostavljen</p>	<p>Sredstva za navedene aktivnosti su obezbijeđena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i</p>



<b>zahtjevima Okvirne direktive o morskoj strategiji kroz pripremu novog Programa monitoringa uz mogućnost dodatnog prikupljanje podataka</b>	direktive o morskoj strategiji shodno početnoj procjeni stanja morske sredine, utvrđenom dobrom ekološkom statusu morske sredine i ciljevima i indikatorima za postizanje dobrog ekološkog statusa morske sredine, na osnovu Zakona o zaštiti morske sredine i relevantnog podzakonskog akta				Okvirne direktive o morskoj strategiji, pripremljen i dostavljen EK na mišljenje  „Program monitoringa morske sredine“ usklađen sa zahtjevima Okvirne direktive o morskoj strategiji, u potpunosti usklađen sa mišljenjem EK i pripremljena finalna verzija	je Evropskoj komisiji na mišljenje 20. septembra 2022. godine. Mišljenje, odnosno saglasnost bez komentara je dostavljen a od strane EK 20. decembra 2022. godine, nakon čega je pripremljena na Informacija za Vladu CG koja je usvojena 28. decembra 2022. godine.	monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ (za aktivnosti od 4.2 do 4.11 u okviru ovog projekta planirana su sredstva u iznosu od 945.000 eura)
	Dostaviti Nacrt Programa monitoringa relevantnim institucijama na mišljenje						
	Dostaviti Informaciju o pripremljenom dokumentu Vladi Crne Gore						
	Uputiti dokument Program monitoringa morske sredine EK na mišljenje						

	Usklađivanje finalne verzije dokumenta s EK						
<b>4.6 Obezbijediti implementaciju Direktive o uspostavljanju okvira za planiranje područja mora u Crnoj Gori</b>	Integrisanje Nacrta plana područja mora u pomenuta nacionalna planska dokumenta	MEPPU	2022.	nerealizovano	Donijet Prostorni plan Crne Gore do 2040. i Plan generalne regulacije od strane Skupštine Crne Gore	Izrada krovne planske dokumentacije je u toku i sav materijal pripremljen za implementaciju ove direktive (rezultati projekta GEF adriatic itd) predata su angazovanim timovima	Sredstva su obezbijeđena kroz nacionalni budžet u iznosu od 500.000 EUR za Prostorni plan Crne Gore do 2040. i 2 miliona EUR za Plan generalne regulacije

						na misljenje. Dodatno, u toku je izrada novog Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i date su smjernice za unaprijdje nu integraciju MSP direktive. Novi rok: 2023.	
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>EU dalje prima k znanju činjenicu da treba da se izrade planovi, do kraja 2021. godine, konkretno <b>planovi upravljanja za dva riječna sliva</b>.</p> <p>Crna Gora treba da pripremi punu <b>implementaciju pravne tekovine vezane za upravljanje riječnim slivovima</b>. Stoga, EU poziva Crnu Goru da osigura da je plan upravljanja riječnim slivom izrađen <u>za svaku oblast riječnog sliva</u> koja se u cjelosti nalazi na njenoj teritoriji, i da osigura koordinaciju međunarodnih planova za upravljanje riječnim slivovima. Tamo gdje takav plan ne postoji, Crna Gora treba da izradi planove upravljanja riječnim slivovima kojima su obuhvaćeni bar djelovi međunarodnog riječnog sliva koji se nalaze na njenoj teritoriji (član 13 Direktive 2000/60/EZ). Crna Gora treba da osigura da će se sprovesti <u>analiza karakteristika, uticaja na površinske i podzemne vode i ekonomska analiza upotrebe vode za svaki riječni sliv</u> ili bar dio međunarodnog riječnog sliva koji se nalazi na njenoj teritoriji (član 5 Direktive 2000/60/EZ). Crna Gora treba da osigura <u>uspostavljanje programa za praćenje statusa voda kako bi se uspostavio sveobuhvatan i koherentan pregled statusa voda u sklopu svakog riječnog sliva</u> (član 8 Direktive 2000/60/EZ).</p>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<b>4.9</b> <b>Uspostavljanje programa za praćenje statusa voda kako bi se uspostavio sveobuhvatan i koherentan pregled statusa voda u sklopu svakog riječnog sliva, shodno članu 8 Direktive 2000/60/EZ</b>	Donošenje Godišnjih programa monitoringa voda u skladu sa Zakonom o vodama	MPŠV	Kontinuirano na godišnjem nivou, u IV kvartalu tekuće za narednu godinu	realizovano	Godišnji programi monitoringa voda donijeti na godišnjem nivou od strane Vlade	Vlada je na sjednici održanoj 12. januara 2023. donijela Program monitoringa površinskih i podzemnih voda za 2023. godinu „Sl.lst CG“, br. 14/23	Budžet MPŠV na godišnjem nivou
<b>IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	EU konstatuje usvajanje Kodeksa dobre poljoprivredne prakse. Osim toga, EU konstatuje namjeru Crne Gore da <u>nadogradi sistem za upravljanje vodama do 2019, uključujući za praćenje koncentracije nitrata.</u> U skladu s Direktivom 91/676/EEZ, EU poziva Crnu Goru da preduzme sve neophodne korake da dalje <u>definiše zone ranjive na nitrata i usvoji akcione programe s obaveznim mjerama u pogledu označenih ranjivih zona.</u>						
<b>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</b>	<b>Način realizacije</b>	<b>Nadležna institucija</b>	<b>Rok</b>	<b>Status</b>	<b>Indikator</b>	<b>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</b>	<b>Finansije i izvori finansiranja</b>
<b>4.23. Definirati zone ranjive na nitrata shodno Direktivi 91/676/EEZ</b>	Priprema Analize dostupnih podataka i uslova životne sredine u cilju identifikovanja novih potencijalnih zona ranjivih na nitrata	MPŠV	IV kvartal 2022.	realizovano	Objavljen a Analiza na web site-u MPŠV Definisane zone osjetljive na nitrata (broj ranjivih zona)	Kroz projekat IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ određene ranjive zone za Jadranski i Dunavski sliv Određeno je 14 ranjivih zona, 9 u Jadranskom i 5 u Dunavskom slivu	Finansijska sredstva u iznosu od 105.000 € (okvirno)biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“

<b>4.24. Usvojiti Akcione programe s obaveznim mjerama u pogledu označenih ranjivih zona</b>	Priprema Akcionih programa za identifikovane ranjive zone koji će sadržati mjere za zaštitu voda od zagađivanja nitratima iz poljoprivrednih izvora	MPŠV UzV ZHMS	IV kvartal 2022.	realizovano	Donošene akcionih programa za sve identifikovane ranjive zone	Kroz projekat IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ urađen Akcioni program.	Sredstva će biti obezbijedena kroz IPA 2016 projekat „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ u iznosu od 83.000 € (okvirno)
<b>V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. decembra 2024. godine u pogledu poglavlja IV i Aneksa Direktive 2007/60/ EZ (Direktiva o poplavama), kada je u pitanju <u>izrada planova za upravljanje rizikom od poplava</u> . EU poziva Crnu Goru da dostavi detaljan plan sprovođenja, uključujući vremenski raspored i ključne etape za sprovođenje Direktive o poplavama, kao i <u>plan ulaganja i detaljan plan sprovođenja za jačanje kapaciteta organa nadležnih za vode</u> . EU posebno poziva Crnu Goru da dostavi <u>informacije o metodologijama koje se koriste i nadležnim organima kada su u pitanju članovi 4, 5, 6, 7, 9 i 10 direktive</u> .						
<b>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</b>	<b>Način realizacije</b>	<b>Nadležna institucija</b>	<b>Rok</b>	<b>Status</b>	<b>Indikator</b>	<b>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</b>	<b>Finansije i izvori finansiranja</b>
<b>4.25. Priprema i objavljivanje preliminarne procjene rizika od poplava (čl. 4 i 5 Direktive)</b>	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanim dinamikom na projektu i važećim propisima, između ostalog, Pravilnikom o bližem sadržaju preliminarne procjene rizika od poplava i Plana upravljanja rizicima od poplava i objavljivanje na	MPŠV UzV	I kvartal 2021.	realizovano	Objavljiva ne preliminarne procjene rizika od poplava na sajtu UzV	Urađena preliminar na procjena rizika od poplava. Objavljiva ne preliminarne procjene rizika od poplava na sajtu MPŠV	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 157.750 € (okvirno)

	internet stranicama MPŠV i UZV					<a href="http://www.gov.me/mpsv/vodoprivreda">www.gov.me/mpsv/vodoprivreda</a>	
<b>4.26. Izrada i objavljivanje mapa opasnosti i mapa rizika od poplava (čl. 6 Direktive )</b>	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanim dinamikom na projektu i važećim propisima, između ostalog, Pravilnikom o bližem sadržaju preliminarne procjene rizika od poplava i Plana upravljanja rizicima od poplava i objavljivanje na internet stranicama MPŠV i UZV	MPŠV UzV	IV kvartal 2022.	realizovano	Broj mapa opasnosti i mapa rizika od poplava objavljenih na sajtu UzV	Urađene mape opasnosti i mape rizika od poplava	Finansijska sredstva biće obezbijeđena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 125.000 € (okvirno)
<b>VI) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	Što se tiče Direktive o vodi za kupanje, Crna Gora je pozvana da dostavi informacije o sljedećem: – Daljem usklađivanju s članovima u kojima se opisuju, utvrđuju i procjenjuju <u>uzroci zagađenja</u> ; – Praćenju i procjeni vode za kupanje, na osnovu kojih treba pripremiti <u>klasifikaciju mjesta za kupanje</u>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje / Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>4.30. Izrada Programa monitoringa voda za kupanje</b>	Donošenje Programa monitoringa voda za kupanje od strane Vlade	MPŠV	III kvartal 2022	nerealizovano	Izrađen Program monitoringa voda za kupanje	Kroz projekat IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu	Finansijska sredstva biće obezbijeđena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i

					Donijet Program monitoringa voda za kupanje	u upravljanju vodama u Crnoj Gori“ urađen je predlog programa monitoringa voda za kupanje Novi rok: II kvartal 2024	monitoringu upravljanja vodama u iznosu od 69.300 € (okvirno)
<b>4.31. Procjena i klasifikacija voda za kupanje na osnovu monitoringa voda za kupanje</b>	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa Programom monitoringa voda za kupanje	MPŠV JPMD JLS	IV kvartal 2022.	nerealizovano	Urađena procjena i klasifikacija voda	Kroz projekat IPA 2016 „Podrška upravljanju i monitoringu u upravljanju vodama u Crnoj Gori urađena je procjena i klasifikacija voda za kupanje Novi rok: II kvartal 2024	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 16 500 € (okvirno)

## 2.5. ZAŠTITA PRIRODE

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Zaštita prirode u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 30 mjera, od kojih je 9 realizovano.

Završno mjerilo 5	U oblasti zaštite prirode, Crna Gora podnosi Komisiji spisak predloženih lokacija Natura 2000, koji u dovoljnoj mjeri obuhvata tipove staništa i vrste u skladu sa zahtjevima Direktiva o pticama i staništima. Crna Gora demonstrira kapacitet da upravlja mrežom Natura 2000, između ostalog i kroz davanje ulcinjskoj Solani odgovarajućeg statusa zaštite i djelotvorno sprovođenje neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa očuvanosti.						
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU poziva Crnu Goru da nastavi svoje djelovanje na pripremi kompletne liste lokacija za mrežu NATURA 2000, kako za kopnena, tako i za morska područja. EU naglašava da Crna Gora treba dodatno da osigura upravljanje lokacijama i praćenje stanja očuvanosti staništa i vrsta, do dana pristupanja. EU poziva Crnu Goru da nastavi istraživanje i sakupljanje naučnih podataka čime će se omogućiti označavanje tih lokacija. EU dalje poziva Crnu Goru da Komisiji podnese spisak predloženih lokacija.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikatori izvještavanja</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.1 Ojačati kapacitete nadležnih institucija i upravljača	Organizovanje i realizacija obuka za sprovođenje sistema monitoringa vrsta i staništa sa priloga direktiva  Definisanje i sprovođenje mjera upravljanja, metoda (sistema) stroge zaštite vrsta	MEPPU AZPŽS MPŠV UIP Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i upravljači na nivou lokalnih samouprava)	Kontinuirano	realizovano	Broj obuka Broj obučениh polaznika/c a	Održana obuka i dobijen sertifikat za jednog zaposlenog iz Stručne službe Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada u oblasti "Ekološki monitoring voda" koji se realizovao u okviru Erasmus + projekta „Development of master curricula in ecological	IPA III- Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanje u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom iznosu od oko €1.500.000. EPPA projekat



						<p>monitoring and aquatic bioassessment for Western Balkans HEIs – ECOBIAS“.</p> <p>Trenutno zaposlen samo 1 zaposleni u Stručnoj službi. Planirano još 2 zaposlena u stručnoj službi.</p> <p>Planirane obuke za GIS i mapiranje vrsta i staništa, kao i obuke za sprovođenje monitoringa kroz projekat „Unapređenje upravljanja zaštićenim područjima u CG „ koji će realizovati Parkovi Dinarida u saradnji sa TNC</p>	LIFE
--	--	--	--	--	--	--	------

<b>II) Zahtjevi iz Zajedničke</b>	EU naglašava značaj efikasnog upravljanja područjima Natura 2000 i obezbjeđivanja adekvatnog sistema zaštite za sve strogo zaštićene vrste, uključujući ptice. EU poziva Crnu Goru da demonstrira svoje kapacitete za upravljanje mrežom Natura 2000 obezbjeđivanjem djelotvornog upravljanja postojećim nacionalnim zaštićenim područjima, davanjem odgovarajućeg statusa zaštite
-----------------------------------	--

<p><b>pozicije EU za P27</b></p>	<p>Ulcinjskoj solani i efikasnim sprovođenjem neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja njenog statusa očuvanosti i označavanjem zaštićenih morskih područja i obezbjeđivanjem njihovog efikasnog upravljanja.</p> <p>Pored toga, EU poziva Crnu Goru da nastavi izgradnju sveobuhvatnog sistema stroge zaštite vrsta i da pokaže svoju djelotvornost u aktivnostima izdavanja dozvola u morskoj životnoj sredini, kao što su seizmička ispitivanja za istraživanja nafte i gasa, kao i na kopnu obezbjeđivanjem održivih lovnih praksi.</p> <p>EU naglašava značaj dalje izgradnje administrativnih kapaciteta u oblasti zaštite prirode, posebno na regionalnom i lokalnom nivou, uključujući javne institucije za upravljanje nacionalnim i parkovima prirode i drugim zaštićenim područjima, kao i u pogledu inspeksijskih službi (inspekcija za zaštitu prirode i veterinarska inspekcija). EU takođe naglašava potrebu za daljim razvojem koordinacionih mehanizama i kontinuiranim poboljšanjem saradnje između brojnih administrativnih organa uključenih u implementaciju i primjenu <i>acquis-ja</i> u ovoj oblasti. U tom smislu, EU poziva Crnu Goru da predloži Akcioni plan za rješavanje ovog pitanja.</p>						
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Status</i></p>	<p><i>Indikator</i></p>	<p><i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>
<p><b>5.2 Jačanje administrativnih kapaciteta službi zaštite i stručnih službi upravljača JPMD, JPNP, lokalnih uprava i ostalih upravljača zaštićenih područja</b></p>	<p>Dodatno zapošljavanje stručnjaka u JPNP iz oblasti: botanike, šumarstva, ornitologije, herpetologije, mamologije, ihtiologije, dok se ostale upravljače treba uraditi Analizu potreba u cilju efikasnog upravljanja budućim Natura 2000 područjima</p>	<p>Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali)</p> <p>JLS</p> <p>MEPPU</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>realizovano</p>	<p>Broj novozaposlenih službenika</p>	<p>U nacionalnim parkovima Durmator i Lovćen zaposlena su dva biologa na poziciji herpetologa i ornitologa.</p> <p><u>Ova obaveza će se pratiti kroz naredne Izvještaje o realizaciji obaveza iz AP za ispunjavanje završnih</u></p>	<p>Budžet upravljača</p> <p>Budžet JLS</p> <p>IPA 2016 projekat "Jačanje kapaciteta, transpozicija <i>acquis-a</i> i planiranje u životnoj sredini"</p>

						<u>mjerila u poglavlju 27.</u>	
--	--	--	--	--	--	------------------------------------	--

	Unaprijediti profesionalnu strukturu Službe zaštite JPNP uvođenjem kvalifikovanih rendžera i njihovim obučavanjem za upravljanje Natura 2000 područjima			realizovano	<p>Broj obuka za rendžere</p> <p>Broj kvalifikovanih rendžera u službi zaštite nacionalnih parkova</p>	<p>Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice je u saradnji sa Parkovima Dinarida organizovala obuku za rendžere za nadzor nad zaštićenim područjima i obuku za rukovanje protiv požarnim aparatima.</p> <p>Predstavnici Agencije prisustvovali na 5 edukativnih radionica vezano za upravljanje zaštićenim područjima.</p>	
<b>5.11 Unaprijediti upravljanje zaštićenim područjima</b>	Izrada i donošenje Planova upravljanja zaštićenih područja u skladu sa IUCN smjernicama	MEPPU AZPŽS UIP	Kontinuirano	nerealizovano	Broj donesenih Planova upravljanja	<p>U toku je realizacija ove aktivnosti.</p> <p>U toku je izrada Plana</p>	GEF projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim područjima kroz

<p><b>nacionalnom nivou</b></p>		<p>JLS Upravljači (JPMD, JPNP i ostali upravljači)</p>				<p>upravljanja za Spomenik prirode Park šuma Gorica. Pripremljena podloga za Plan upravljanja Parkom prirode Rijeka Zeta.</p> <p>Pripremljen Godišnji program za Park prirode Komovi na teritoriji Glavnog grada za 2023. god.</p> <p>U cilju stvaranja uslova za standardizovanu i ujednačenu strukturu Planova upravljanja i Godišnjih programa upravljanja za zaštićena područja, Ministarstvo je formiralo radnu grupu za izradu</p>	<p>integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“</p> <p>Državni budžet</p> <p>GEF</p> <p>Donatori</p>
---------------------------------	--	--	--	--	--	--	---

					<p>Priručnika za pripremu PU i GP za zaštićena područja u kojoj je predstavnik Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada član. Priručnik je u finalnoj fazi.</p> <p>Pripremljeni Priručnik za pripremu PU i GPU za zaštićena područja , primjena priručnika za izradu Planova.</p> <p>Pripremljen i usvojen Plan upravljanja za SP Park šuma Gorica u skladu sa novim priručnikom.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

	Transformacija JPNP		2021.	nerealizovano	Transformisano JPNP	Nejasnoće u finansijskim i administrativnim procedurama  Novi rok: 2023-2025.	
<b>5.12</b> <b>Zaštita staništa vrsta ptica iz Aneksa I Direktive o pticama (povezano sa mjerom 5.7) i migratornih vrsta koje se redovno vraćaju</b>	Na bazi konsultacija i preporuka stručnog tima za ptičije vrste, izraditi mjere za zaštitu staništa vrsta ptica iz Aneksa I Direktive o pticama (povezano sa mjerom 5.7) i migratornih vrsta koje se redovno vraćaju	AZPŽS  MPŠV  Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali)  JLS	Kontinuirano	realizovano	Definisane mjere za zaštitu staništa vrsta ptica iz Aneksa I Direktive o pticama (povezano sa mjerom 7 iz Tabele 1) i migratornih vrsta koje se redovno vraćaju	U skladu sa MoU koji Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice potpisala sa CZIPom realizuje se razmjena podataka o vrstama ptica i definisanju mjera zaštite u PP Rijeka Zeta. U cilju praćenja stanja ptičjih	IPA III- Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i nastavak terenskog istraživanja u svrhu uspostavljanja Natura 2000 mreže u projektovanom iznosu od oko €1.500.000.

					<p>Broj sprovedenih mjera</p>	<p>vrsta CZIP radi godišnje prstenovanje ptica u PP Rijeka Zeta. U skladu sa preporukom eksperta za ptice pripremljeno 10 kućica za ugrožene vrste modrovrane (Coracias garrulus) koje će biti postavljene u Lužnici, PP Rijeka Zeta na teritoriji Podgorice.</p> <p>Urađena inventarizacija i mapiranje PP Komovi na teritoriji GG. Izdvojeno 19 tipova staništa u Parku. U toku je izrada ekspertskeg izvještaja sa preporukama o zaštiti prioriternih</p>	<p>Državni budžet (procijenjena sredstva €20.000)</p>
--	--	--	--	--	-------------------------------	--	---



						<p>vrsta i staništa za PP Komovi.</p> <p>Postavljanje kućica za ugrožene vrste krajem marta/početak aprila 2023.god..</p> <p>Formiranje baze podataka o vrstama ptica u PP Rijeka Zeta, predložene mjere zaštite za prioritetne i ugrožene vrste u PP Rijeka Zeta.</p> <p>Predložene mjere zaštite za prioritetne vrste i staništa u PP Komovi na teritoriji GG.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>5.13 <b>Donošenje Protokola o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta</b></p>	<p>Izrada Protokola o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta</p>	<p>AZPŽS UBHVF UIP IBM</p>	<p>2022.</p>	<p>nerealizovan o</p>	<p>Donijet Protokol o postupanju u slučaju pronalaska povrijeđenih divljih vrsta</p>	<p>Obrazloženje: Prirpema Izmjena i Dopuna Zakona o zaštiti prirode koji će unaprijediti zakonske norme vezane za divlje životinje.  Novi rok: 2023-2024</p>	<p>Sredstva će biti planirana kroz: Državni budžet  (Procjena potrebnih sredstava €2.000)</p>
<p>5.14 <b>Donošenje Protokola o postupanju pri oduzimanju divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu bez zakonskog odobrenja ili se konfiskuju na graničnim prelazima prilikom nelegalnog uvoza/izvoza</b></p>	<p>Izrada Protokola o postupanju pri oduzimanju divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu bez zakonskog odobrenja ili se konfiskuju na graničnim prelazima prilikom nelegalnog uvoza/izvoza</p>	<p>UIP UC</p>	<p>do 2022.</p>	<p>nerealizovan o</p>	<p>Donijet Protokol o postupanju pri oduzimanju divljih vrsta koje se drže u zatočeništvu bez zakonskog odobrenja ili se konfiskuju na graničnim prelazima prilikom nelegalnog</p>	<p>Obrazloženje: Prirpema Izmjena i Dopuna Zakona o zaštiti prirode koji će unaprijediti zakonske norme vezane za divlje životinje.  Novi rok: 2023-2024</p>	<p>Sredstva će biti planirana kroz Državni budžet (Okvirna procjena potrebnih sredstava je €2.000)</p>

					uvoza/izvoza		
<p><b>5.15</b>  <b>Jačanje kapaciteta inspekcija i drugih kontrolnih službi (Službi zaštite zaštićenih područja i lovočuvara) za kontrolne i druge aktivnosti po pitanju zaštite vrsta</b></p>	<p>Jačanje (edukacija) lovočuvarske službe kroz sticanje stručne kvalifikacije, za 86 lovočuvara/lovočuvarki lovišta</p>	<p>UIP (ekološka inspekcija, inspekcija za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja, ribarska inspekcija), lovočuvarske službe</p> <p>MPŠV</p> <p>UBHVF</p> <p>MEPPU</p> <p>Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD, i ostali)</p> <p>JLS</p> <p>Uprava za ugljovodonike</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>realizovano</p>	<p>Broj lovočuvara koji su stekli stručne kvalifikacije</p>	<p>U izvještajnom periodu zaposlen je jedan rendžer. Ukupno zaposleno 3 rendžera na 4 zaštićena područja kojim upravlja Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice.</p> <p>Planirana izmjena sistematizacije i zapošljavanje još 2 rendžera.</p>	<p>IPA 2016 projekat "Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini"</p> <p>EPPA projekat</p> <p>UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“</p> <p>Državni budžet</p>
<p><b>5.16</b>  <b>Definisati lovne sezone i Liste lovni vrsta (shodno Direktivi o staništima i Direktivi o pticama) na način da su</b></p>	<p>Formiranje Radne grupe za utvrđivanje lovni sezona i liste lovni vrsta</p>	<p>MPŠV</p> <p>MEPPU</p> <p>AZPŽS</p>	<p>2021.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Donijeta Odluka o formiranju Radne grupe za utvrđivanje lovni vrsta</p>		<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>

usaglašene sa potrebama zaštite vrsta i njihovog povoljnog statusa očuvanja					sezona i liste lovnih vrsta	<p>Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu koji je Vlada usvojila u IV kvartalu 2022. godine, još uvijek se nalazi u skupštinskoj proceduri, a prema mišljenju EK usaglašen je sa pomenutim direktivama i on daje novi zakonski osnov za donošenje novog ili revidiranje postojećeg pravilnika o lovnim sezonama divljači.</p> <p>Novi rok: 2026.</p>	
	Izmjene (odnosno donošenje novog) Pravilnika o lovnim sezonama		2022.		Novi Pravilnik o lovnim sezonama objavljen u Službenom listu		

<p><b>5.17 Proglašenje i uspostavljanje morskih zaštićenih područja kao pretpostavka adekvatne zaštite morskih vrsta i staništa do uspostavljanja ekološke mreže Natura 2000</b></p>	<p>Izrada i usvajanje Planova upravljanja</p>	<p>JPMD</p>	<p>2021-2022.</p>	<p>realizovano</p>	<p>Usvojeni Planovi upravljanja</p>	<p>Realizovano za Park prirode „Platamuni“</p> <p>Preostala dva plana upravljanja za parkove prirode „Katič“ i „Stari Ulcinj“ su u finalnoj fazi.</p> <p><u>Ova obaveza će se pratiti kroz naredne Izvještaje o realizaciji obaveza iz AP za ispunjavanje završnih mjerila u poglavlju 27</u></p>	<p>GEF projekat „Promovosanje i upravljanje zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“</p> <p>Državni budžet Donatori</p>
<p><b>5.18 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Zaštita prirode</b></p>	<p>Usklađivanje sa novom EU Strategijom biodiverziteta do 2030, sa posebnim fokusom na adresiranje glavnih pokretača gubitka biodiverziteta</p> <p>Usklađivanje sa EU Akcionim planom</p>	<p>MEPPU i ostali nadležni organi</p>	<p>2021-2022.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Izrađena i donijeta nova Nacionalna strategija biodiverziteta a usklađena sa novom EU Strategijom biodiverziteta a do 2030.</p>	<p>U toku je realizacija ove aktivnosti.</p> <p>MEPPU je započelo sa pripremom Nacionalne strategije biodiverziteta</p>	<p>UNDP, GEF, ostali donatori</p>

	nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta				Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa budućim EU Akcionim planom nultog zagađenja vode, vazduha i zemljišta		
--	--	--	--	--	--	--	--

<b>III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	EU poziva Crnu Goru da demonstrira svoje kapacitete za upravljanje mrežom Natura 2000 obezbjeđivanjem djelotvornog upravljanja postojećim nacionalnim zaštićenim područjima, davanjem odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj Solani i efikasnim sprovođenjem neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja njenog statusa očuvanosti i označavanjem zaštićenih morskih područja i obezbjeđivanjem njihovog efikasnog upravljanja.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<p><b>5.11</b> <b>Formiranje</b> <b>upravljačke</b> <b>strukture za</b> <b>Ulcinjsku solanu</b> <b>kroz odabir</b> <b>optimalnog modela</b> <b>upravljanja</b></p>	<p>Odabir modela upravljanja na Ulcinjskoj Solani</p>	<p>opština Ulcinj MEPPU</p>	<p>2021.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Donesena Odluka o modelu upravljanja Ulcinjske solane</p>	<p>U toku je realizacija obaveze. Na sastanku ministarke MEPPU i Predsjednika opštine Ulcinj, u junu 2022, je odlučeno da će Vlada CG i Opština Ulcinj biti suosnivači društva sa ograničenom odgovornošću; potrebna dokumentacija finalnoj fazi pripreme. Novi rok 2023.-2024.</p>	<p>Budžet JPNP do isteka Ugovora o upravljanju (oko €230.000) Godišnji budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača u skladu sa Godišnjim programima i planovima upravljanja (za 2021. u iznosu od €300.000)</p> <p>Naknada za korišćenjem zaštićenog prirodnog dobra</p> <p>Donacije Budžet Crne Gore</p> <p>Drugi izvori prihoda u skladu sa Zakonom</p> <p>Kapitalni budžet (za infrastrukturne radove iznos od 1 000 000 €)</p> <p>Vlada SR Njemačke će obezbijediti finansiranje angažmana njemačkog eksperta</p>
	<p>Izrada Odluke o formiranju upravljačke strukture</p>				<p>Donesena Odluka o imenovanju upravljača Donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistemizaciji upravljača Formirana upravljačka struktura za</p>		

					Ulcinjsku solanu		
	Izrada Pravilnika o unutrašnjem redu i Službi zaštite (uključujući Odluku o zabrani ispaše stoke i realizaciji redovnih kontrola)				Donijet Pravilnik o unutrašnjem redu i Službi zaštite	Novi rok: 2024.	
	Osnivanje Stručnog savjeta Parka prirode "Ulcinjska solana"				Donijeta odluka o formiranju Stručnog savjeta Parka prirode "Ulcinjska solana"	Novi rok: 2023. (dokument je u finalnoj fazi pripreme)	
	Izrada odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana		2021.	nerealizovano	Donesena Odluka o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana	Nakon uspostavljanja upravljačke strukture, ova aktivnost će biti realizovana u roku od najviše godinu dana. Novi rok: 2024.	
5.19 <b>Donošenje Studije hidrološkog režima</b>	Izrada Studije hidrološkog režima	MEPPU Opština Ulcinj	2021.	realizovano	Izrađena Studija hidrološkog režima	NVO CZIP je kroz projekat obezbijedila izradu hidrološke studije	Finansijska sredstva su opredijeljena kroz UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“ koji finansira



							norveško Ministarstvo vanjskih poslova, a sprovodi UNDP (procijenjeni potreban iznos €10.000)
5.20 <b>Donošenje petogodišnjeg Plana upravljanja za Ulcinjsku Solanu</b>	Izrada petogodišnjeg Plana upravljanja za Ulcinjsku solanu kojim će se, između ostalog, precizirati upravljanje vodnim režimom i održavanjem nasipa i druge infrastrukture, shodno zonama zaštite i odabranom modelu upravljanja na Ulcinjskoj solani	Opština Ulcinj	I kvartal 2021.	nerealizovano	Usvojen Plan upravljanja za Ulcinjsku solanu od strane Skupštine opštine Ulcinj	Nacrt PU-a postoji od 2020. međutim, čeka se uspostavljanje upravljačke strukture, upravljač će u skladu sa zakonskim procedurama pripremiti Plan upravljanja. Novi rok: 2024-2025.	Budžet JPNP do isteka Ugovora o upravljanju (oko €230.000)  Godišnji budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača u skladu sa Godišnjim programima i planovima upravljanja (za 2021. u iznosu od €300.000) Naknada za korišćenjem zaštićenog prirodnog dobra Donacije Budžet Crne Gore  Drugi izvori prihoda u skladu sa Zakonom  Kapitalni budžet

<b>5.21</b> <b>Sanacija objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu</b>	Izrada projektne dokumentacije za sanaciju objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu	Opština Ulcinj  JPNP  MEPPU	2022.	realizovano	Izrađena projektna dokumentacija za sanaciju objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu	U 2022. god. od strane NVO CZIP naručena je pumpa 31  Takođe, na osnovu zahtjeva prema AZŽS izdata dozvola za sanaciju ključnih bentova.  Izrađena je Projektna dokumentacija za sanaciju 6,6 km prioritetne dionice nasipa (bentova)  <u>Ova aktivnost će se pratiti kroz naredne izvještaje o realizaciji AP za ispunjavanje završnih mjerila za Podlavlje 27.</u>	Kapitalni budžet  (obezbijeđena finansijska sredstva u iznosu od 1 milion €)
	Izvođenje radova na sanaciji objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje vode, pregled rada i optimizacije rada		2022-2023.	nerealizovano	Izvedeni radovi na sanaciji objekata, uključujući sanaciju kanala za upumpavanje	U 2022. god. od strane NVO CZIP naručena je pumpa 31, dok je pumpa 16.	

	pumpi, sanaciju objekata za upravu				vode, pregled rada i optimizacije rada pumpi, sanaciju objekata za upravu	osobobljena za rad. Servis/kupovina pumpe Đeran Servis proratne tehnike za rad pumpe Novi rok: 2023-2024.	
5.22 <b>Donošenje Biznis i Finansijskog plana</b>	Izrada Biznis i Finansijskog plana	opština Ulcinj uz podršku MEPPU	2021.	nerealizovano	Izrađen Biznis i Finansijski plan	Godišnji finansijski plan je u formi nacrtu. Izrada Biznis plana je MEPPU predvidjelo u okviru projekta GEF-7 čija realizacija je započela u 2023. Novi rok: 2023-2024.	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.23 <b>Upravljanje turističkim posjetama</b>	Izrada plana posjete (kapacitet nosivosti) i kretanja posjetilaca (odnosno plana i procedura	opština Ulcinj- Upravljač	2021.	nerealizovano	Izrađen Plan upravljanja posjetiocima	Nakon što bude formiran, upravljač će pristupiti izradi plana posjete Novi rok: 2024.	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača

	upravljanja posjetama)*2						
5.24 <b>Obilježavanje granica Parka prirode "Ulcinjska solana"</b>	Fizičko označavanje granica zaštićenog područja	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	2021.	nerealizovano	Granice zaštićenog područja- Ulcinjska solana fizički obilježene na ukupnoj granici od 18.68 km.	NVO CZIP je kroz projekat u 2022. pripremio Geodetski snimak na osnovu koga će precizno utvrđivanje granica zaštićenog područja- Ulcinjska solana. Novi rok: 2023 - 2024.	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.25 <b>Sanacija dovodnog kanala i odstranjivanje kanalizacionih ispusta</b>	Izrada projektne dokumentacije za renoviranje dovodnog kanala i odstranjivanje kanalizacionih ispusta shodno dokumentaciji iz aktivnosti 5.41.  Izvođenje radova na renoviranju dovodnog kanala i odstranjivanju kanalizacionih ispusta	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	2022.	nerealizovano	Renoviran dovodni kanal i odstranjeni kanalizacioni ispusti  Izveštaj o renoviranju kanala, sanaciji i odstranjivanju kanalizacionih ispusta dio je Kvartalnog izvještaja koji se šalje Evropskoj komisiji	Novi rok:2024-2025	Kapitalni budžet  (obezbijeđena finansijska sredstva u iznosu od €1 milion)  Budžet JPNP  Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača

<sup>2</sup> Za infrastrukturne radove i

5.26 <b>Unaprijeđenje turističke ponude i infrastrukture na prostoru Ulcinjske solane</b>	Rekonstrukcija Centra za posjetioce*	Upravljač	2021-2023.	nerealizovano	Renoviran centar za posjetioce	Završni radovi na objektu „Muzej“ su u toku  Novi rok:  2023.	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača  GEF 7  Međunarodne donacije
	Postavljanje signalizacija-info tabli i tabli upozorenja i ograda, putokaza*				Postavljena signalizacija-Info tablet, table upozorenja, ograde i putokazi	Izabran je logotip, info-table su pripremljene  Novi rok:  2023.	
	Uređenje pješačkih i biciklističkih staza				Uređene pješačke i biciklističke staze (u km <sup>2</sup> )		
	Sprovođenje aktivnosti na promociji Parka prirode Ulcinjska solane (promocija na društvenim mrežama, promotivni spotovi, učešće na turističkim sajmovima, itd.)				Broj aktivnosti na promociji Parka prirode Ulcinjska solane-Izvještaj o aktivnostima (promocija na društvenim mrežama, promotivni spotovi, učešće na turističkim sajmovima, itd.)	Izvještaj o realizovanim aktivnostima u 2022. godini je u finalnoj pripremi	

IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU uzima u obzir djelovanje Crne Gore na daljem usklađivanju svog zakonodavstva u ovom sektoru, posebno sa usvajanjem Zakona o zaštiti prirode i Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2016–2020. EU poziva Crnu Goru da intenzivira svoj rad u ovom pogledu, posebno <u>da izvrši usklađivanje sa Uredbom (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u Uniji.</u>						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Status	Indikator	Novi rok i obrazloženje/ Preporuka	Finansije i izvori finansiranja
5.27 Definisanje nadležnih tijela za izdavanje dozvola i nadležnih inspeksijskih organa i njihovih obaveza u kontekstu primjene Uredbe (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u uniji	Izrada Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode	MEPPU	2021.	nerealizovano	Usvojen Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode vezano za definisanje nadležnih tijela za izdavanje dozvola i nadležnih inspeksijskih organa i njihovih obaveza u kontekstu primjene Uredbe (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim	Prilikom rada na Prij, angažovani su spoljni eksperti i otvorena su nova pitanja za unaprijeđenje cjelokupnog teksta važećeg Zakona o zaštiti prirode što je iziskivalo produžetak.  Novi rok: 2023.	Nisu potrebna finansijska sredstva
	Usvajanje Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode	Vlada	2022.	nerealizovano	o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim	Izrada Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti	

					resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u uniji	prirode je u toku.  Novi rok: 2023 – 2024.	
--	--	--	--	--	---	---	--

<b>V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	EU podsjeća na potrebu da se odrede nadležni organi u skladu sa regulativama EU o drvnoj građi i sprovođenju Zakona o šumama, upravljanju i trgovini (FLEGT).						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>5.11 Reorganizacija sektora šumarstva kojom će se prepoznati nadležni organi</b>	Izraditi Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama  Usvojiti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	MPŠV	2021.	nerealizovan o	Usvojen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama kojim će se prepoznati nadležni organi u reorganizovanom sektoru šumarstva	U toku je izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama, tokom narednih mjesec dana biće održana javna rasprava o nacrtu zakona Nijesu bila obezbijeđena sredstva za sprovođenje	Državni budžet

						reorganizacije, što je bio glavni razlog za kašnjenje u realizaciji Novi rok: II kartal 2023.	
<b>5.28 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Zaštita prirode</b>	Usklađivanje sa novom strategijom EU u oblasti šumarstva	MPŠV i ostali nadležni organi	2021-2022.	nerealizovano	Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa novom strategijom EU u oblasti šumarstva	Prilikom izrade svih strateških, planskih, programskih dokumenata, uključujući krovne propise, kao što su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama i Zakona o zaštite prirode, čija izrada je u toku, uzimaju se u obzir i integrišu principi Strategije EU u oblasti šumarstva.	UNDP, GEF, ostali donatori



II) Pregovaračka pozicija Crne Gore i NEAS	Regulativa (EU) Br. 995/2010, Regulativa (EU) Br. 363/2012 i Regulativa (EU) Br. 607/2012 («Drvo»)						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Status	Indikator	Novi rok i obrazloženje/ Preporuka	Finansije i izvori finansiranja
5.29 Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti	Izraditi Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu	MPŠV - Međuresorska radna grupa	2021.	realizovano	Usvojen Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu u okviru kojeg će se definisati zone koje su naročito osjetljive na nelegalne aktivnosti	Akcioni plan je izrađen kroz regionalni projekat „Borba protiv ilegalnih aktivnosti u šumarstvu u zemljama Zapadnog Balkana“ i isti će biti integrisan u Strategiju razvoja šumarstva 2023-2028.	Iznos i izvori sredstava biće definisani Akcionim planom
5.11 Definisati instituciju koja je nadležna za monitoring i izdavanje sertifikata	Izraditi i usvojiti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	Vlada	2021.	nerealizovano	Usvojen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama kojim se definitivno nadležna institucija za monitoring i izdavanje sertifikata	U toku je izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama, tokom narednih mjesec dana biće održana javna rasprava	Državni budžet

						o nacrtu zakona	
						<p>Obrazloženje za nesprovođenje :</p> <p>Nijesu bila obezbijeđena sredstva za sprovođenje reorganizacije, što je bio glavni razlog za kašnjenje u realizaciji.</p> <p>Novi rok: II kartal 2023.</p>	
	Donijeti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	Skupština	2022.		Donijet Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama		
	Reorganizacija sektora šumarstva kojom će se prepoznati nadležne institucije	MPŠV			Definisana nadležna institucija za monitoring i izdavanje sertifikata		
<b>5.30 Uspostaviti informacijski sistem o</b>	Izrada softverskog rješenja	MPŠV	2021.	nerealizovan o	Operativna baza podataka sa svim	IPA projekat nije realizovan iz razloga što	Finansijska sredstva biće obezbijeđena iz

<p><b>šumama i sistem monitoringa sa logovanjem (bar kodovi)</b></p>	<p>Uspostavljanje sistema monitoringa</p>				<p>potrebnim podacima o šumama, koja će omogućiti sprovođenje monitoringa</p>	<p>je EU sredstva za realizaciju projekta preusmjerila u borbu protiv Koronavirusa .</p> <p>Do kraja ove godine projekat bi trebalo da počne sa implementacijom, i očekuje se da će do kraja 2025. godine informacijski sistem biti uspostavljen. Novi rok: IV kvartal 2025</p>	<p>Projekta IPA 2018 „Uspostavljanje šumskog informacionog sistema u Crnoj Gori“ u iznosu od €400.000</p>
--	---	--	--	--	---	---	---

## 2.6. INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Industrijsko zagađenje u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 5 mjera, od kojih su 3 realizovane.

<b>II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>		EU konstatuje da Crna Gora namjerava da uspostavi registar zagađivača zajedno s bazom podataka o emisijama zagađujućih materija, nakon ratifikacije Protokola o Registru ispuštanja i prenosa zagađujućih materija					
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>6.2</b> <b>Uspostavljanje i precizno definisanje Registra zagađivača (PRTR) sa bazom podataka o emisijama zagađivača, kako bi se na efikasan način obezbijedio pristup javnosti informacijama o životnoj sredini</b>	Razviti adekvatne IT alate (software i hardware), koji treba da omoguće: <ul style="list-style-type: none"> <li>– adekvatno čuvanje i statističku obradu dostupnih podataka,</li> <li>– <i>online</i> podnošenje prijave za upis u registar</li> <li>– podršku za uspostavljanje sigurne veze sa EU bazama podataka</li> </ul>	AZPŽS	2021-2022.	nerealizovano	Uspostavljen registar zagađivača (PRTR) sa bazom podataka	MEPPU je dostavilo pismo podrške za regionalni projekat „Unapređenje registara ispuštanja i prenosa zagađujućih materija u zemljama Zapadnog Balkana i Republici Moldaviji“, koji se sprovodi uz saradnju EPA, kroz koji je urađena Nacionalna procjena	IPA III- Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na uspostavljanju Registra zagađivača (PRTR) u iznosu od €234.500  U slučaju potrebe za obezbjeđivanjem dodatnih sredstava, izvor
	Identifikacija svih potencijalnih industrijskih zagađivača				Identifikovani zagađivači		
	Sprovođenje obuke o upotrebi kreiranog softvera i primjenu metodologije za pripremu katastra zagađivača				Broj sprovedenih obuka operatera i nadležnih institucija  Broj obučenih polaznika/c		

	Izrada uputstva za korišćenje softverskog alata				Izrađena i kreirana uputstva za korišćenje softverskog alata	pravnih, institucionalnih i tehničkih potreba, kao i potreba izgradnje kapaciteta, u cilju uspostavljanja registra zagađivača u Agenciji Takođe urađen je i Finalni nacrt Projektnog zadatka za uspostavljanje PRTR registra u Crnoj Gori, koji predviđa postojanje 6 međusobno povezanih komponenti (6 podsistema) koje će činiti budući PRTR sistem), kao i druge specifikacije.	finansiranja biće blagovremeno identifikovan
	Kreiranje uputstva i informativnih listova za industrijske zagađivače						
	Kreiranje obrasca za prijavljivanje u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu vođenja katastrofa zagađivača životne sredine ("Službeni list Crne Gore", br. 045/17), tako da se omogući online prijava u katastar				Registar dostupan u elektronskom obliku		
	Sprovođenje edukacija za operatere industrijskih postrojenja						
	Sprovođenje edukacija za nadležne institucije (MEPPU, AZPŽS, UIP)						
	Nadležnim organima koji u svom radu koriste podatke o zagađivačima, poput MEPPU, UIP i dr. i omogućiti umrežavanje u registar u cilju nesmetanog pristupa podacima						

<b>IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	Kada je riječ o novim postrojenjima, EU poziva Crnu Goru da osigura usklađenost sa svim poglavljima Direktive o industrijskim emisijama i preduzme neophodne korake za pripremu blagovremenog sprovođenja iste
--	--

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>6.6. Izdavanje integrisane dozvole operaterima koji podliježu ovoj obavezi iz Zakona o industrijskim emisijama</b>	Operater podnosi zahtjev za izdavanje dozvole uz neophodnu dokumentaciju	Operateri AZPŽS	Kontinuirano	realizovano	Broj podnesenih zahtjeva Broj izdatih dozvola	Agenciji za zaštitu životne sredine dokumentaciju za izdavanje integrisane dozvole za rad postrojenja podnijeli su operateru „Uniprom d.o.o.“, za rad Fabrike za proizvodnju bileta; „FabLive” doo Podgorica; „Poliex” doo Berane  Postupci ocjene dokumentacije su u toku	Nijesu potrebna finansijska sredstva iz državnog budžeta  U cilju investiranja u tehnološke procese i njihovo usklađivanje sa BAT-ovima, operateri postrojenja koja podliježu obavezi posjedovanja integrisane dozvole, obavezni su da ulože značajna finansijska sredstva koja u cjelosti padaju na njihov teret
	AZPŽS nakon prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole, vrši provjeru podataka i informacija sadržanih u zahtjevu, kao i dokumentacije koja je priložena uz zahtjev						
	AZPŽS vrši obavještanje zainteresovanih organa, organizacija i javnosti						
	AZSŽS izrađuje Nacrt dozvole						
	AZPŽS formira stručnu Komisija za razmatranje Nacrta dozvole						
Odlučivanje o podnijetom zahtjevu							
<b>6.7 Revizija integrisanih dozvola operatera u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama</b>	AZPŽS formira stručnu Komisija za razmatranje Nacrta dozvole	Operateri AZPŽS	Kontinuirano	realizovano	Broj podnesenih zahtjeva	Agenciji za zaštitu životne sredine dokumentaciju za	Nijesu potrebna finansijska sredstva iz državnog budžeta
	Odlučivanje o podnijetom zahtjevu						

					Broj revidovanih dozvola	izdavanje integrisane dozvole za rad postrojenja podnijeli su „Možura” doo Bar; Deponija „Livade” doo Podgorica.	U cilju investiranja u tehnološke procese i njihovo usklađivanje sa BAT-ovima, operateri postrojenja koja podliježu obavezi posjedovanja integrisane dozvole, obavezni su da ulože značajna finansijska sredstva koja u cjelosti padaju na njihov teret
<b>V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim periodom do 1. januara 2030. za potpuno sprovođenje Poglavlja II (integrisano spriječavanje i kontrola zagađivanja životne sredine) i Poglavlja V (isparljiva organska jedinjenja) Direktive 2010/75/EU. U tom pogledu, EU konstatuje namjeru Crne Gore da usvoji Specifičan plan implementacije Direktive o industrijskim emisijama. EU poziva Crnu Goru da obezbijedi takav plan i da uključi informacije o vremenskom rasporedu za izdavanje dozvola za instalacije, kao i planove za njihovo usklađivanje, uključujući procjenu troškova, podatke o izvorima finansiranja i vremenski raspored s ključnim etapama.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>6.12 Uspostavljanje Registra postrojenja koja koriste organske rastvarače ili proizvode koji sadrže isparljiva organska jedinjenja (VOC postorjenja)</b>	Povezivanje podataka sa PRTR	AZPŽS MEPPU	2021.	nerealizovano	Uspostavljen registar VOC postrojenja	Nije se stekao uslov. Uspostavljanje Registra zagađivača (PRTR) vršiće se identifikacija	IPA III- Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na

						VOC operatera Novi rok:	uspostavljanju Registra zagađivača (PRTR) u iznosu od €234.500 U slučaju potrebe za obezbjeđivanje m dodatnih sredstava, izvor finansiranja biće blagovremeno identifikovan
<b>VI) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	<p>EU prima k znanju namjeru Crne Gore da ojača administrativne kapacitete u ovom sektoru, u skladu s Nacionalnom strategijom i pratećim Akcionim planom za prenošenje, primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena.</p> <p>EU naglašava važnost jačanja kapaciteta i organizovanja obuka, naročito kada je riječ o inspekcijskim službama i organima nadležnim za sprovođenje regulativa EU - Sistema za upravljanje zaštitom životne sredine i šema provjere (EMAS) i o Eko-označavanje</p>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>6.15 Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti industrijskog zagađenje</b>	<p>Usklađivanje sa novom EU industrijskom strategijom</p> <p>Revizija mjera kojima se adresira zagađenje iz velikih industrijskih postrojenja</p>	MEPPU, MKI i ostali nadležni organi	2022-2023.	realizovano	Usklađeni propisi, politike i strateška dokumenta sa novom EU industrijskom strategijom	U prethodnom periodu preko UNECE projekta „Evidence-based environmental governance and sustainable environmental policies in support of	Nisu potrebna finansijska sredstva



						<p>the 2030 Agenda of South-East Europe" izrađeno je sedam zaključaka o najboljim dostupnim tehnikama koji su prilagođeni za upotrebu u Crnoj Gori i objavljeni su na veb stranici MEPPU. Takođe, izrađena su i Uputstva o korišćenju zaključaka u vezi sa najboljim dostupnim tehnikama za površinsku obradu upotrebom organskih rastvarača, uključujući zaštitu drveta i proizvoda od drveta</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--

						<p>hemikalija, i Uputstva o korišćenju zaključaka u vezi sa najboljim dostupnim tehnikama za proizvodnju celuloze, papira i katrona. Sva pripremljena dokumenta će pomoći u adekvatnoj primeni propisa u oblasti industrijskog zagađenja, a sve u cilju ispunjavanja obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u dijelu koji se odnosi na smanjenje zagađenja.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

## 2.7. HEMIKALIJE

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Hemikalije u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 8 mjera, od kojih su 5 realizovane.

<b>Završno mjerilo</b>	<b>Crna Gora nastavlja usklađivanje sa acquis-jem u sektorima hemikalija, buke i civilne zaštite, i pokazuje da će u potpunosti biti spremna da osigura sprovođenje i primjenu zahtjeva EU na dan pristupanja.</b>						
<b>I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, odnosno regulativama REACH i CLP <sup>3</sup>						
<b>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</b>	<b>Način realizacije</b>	<b>Nadležna institucija</b>	<b>Rok</b>	<b>Status</b>	<b>Indikator</b>	<b>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</b>	<b>Finansije i izvori finansiranja</b>
<b>7.1 Nastavak harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u sektoru hemikalija</b>	Izrada i donošenje sljedećih podzakonskih akata:  - Lista POPs supstanci, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrijednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na preradu i	MEPPU	IV kvartal 2022.          III kvartal 2022	nerealizovano	Objavljeni sljedeći podzakonski akti u Službenom listu:  - Ažuriranje liste supstanci koje izazivaju zabrinutost (Anex XIV REACH) - Pravilnika o izmjenama i dopunama	U toku je realizacija ove aktivnosti. Donešen je Pravilnik o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen („Sl. list CG“, broj 86/22), Pravilnik o dopunama Pravilnika o listi supstanci	Nisu potrebna finansijska sredstva

<sup>3</sup> S obzirom da se tekstom Zajedničke pozicije navode samo REACH i CLP, a imajući u vidu da samo završno mjerilo podrazumijeva usklađivanje sa ukupnom pravnom tekovinom u oblasti upravljanja hemikalijama, u Akcioni plan su uključene i mjere koje se odnose na usklađivanje sa: BPR, PIC, POPs i HG.

	<p>odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs supstancama</p> <p>- Pravilnik o bližem sadržaju izvještaja o izvorima žive i način vođenja evidencije o skladištenju žive</p> <p>Objavljivanje u Službenom listu</p>				<p>Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom UN</p> <p>- Lista POPs supstanci, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrijednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na preradu i odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs supstancama</p> <p>- Pravilnik o bližem sadržaju izvještaja o izvorima žive i</p>	<p>koje izazivaju visoku zabrinutost („Sl. list CG”, broj 64/22), Uredba o izmjenama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprohibitiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Sl. list CG”, broj 134/22)</p> <p><u>Ova aktivnost će se pratiti kroz naredne Izvještaje o realizaciji AP za ispunjavanje završnih mjerila za Podlavlje 27</u></p> <p>Usljed prolongiranja</p>	
--	--	--	--	--	---	--	--

					način vođenja evidencije o skladištenju žive	donošenja Zakona o upravljanja otpadom (III 2023.) definisan je novi rok za donošenj podzakonskih akata o POPs i živi (godinu dana od dana donošenj a zakona). Novi rok: IV 2024	
--	--	--	--	--	--	---	--

**II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27**

EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i **priprema za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine.**

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>7.2 Razviti adekvatne IT alate software i hardware, koji bi omogućili:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- adekvatno čuvanje i statističku obradu dostupnih podataka,</li> <li>- online podnošenje prijave za upis u Registar,</li> <li>- podršku za uspostavljanje</li> </ul>	Kreiranje obrasca za prijavljivanje u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra	AZPŽS	2022.	nerealizovano	IT alati nabavljeni i instalirani  Kreirana uputstva i informativni listova koji su podijeljeni/dostupni subjektima koji se upisuju u Registar hemikalija	S obzirom da je za 2020. planiran IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda, te da su sredstva iz programa IPA 2016	IPA III- Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti za podoblast hemikalije u iznosu od €234.000

<p><b>sigurne veze sa EU bazama podataka</b></p>	<p>biocidnih proizvoda tako da se omogući online prijava u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda;</p> <p>Kreiranje uputstva i informativnih listova za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija;</p> <p>MEPPU, UIP, UC, Centru za kontrolu trovanja i dr. omogućiti umrežavanje u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda, u cilju nesmetanog pristupa podacima</p>				<p>Registar hemikalija dostupan u elektronskom obliku</p> <p>Registar biocida uspostavljen kao sastavni dio Registra hemikalija</p>	<p>prenamijenjena iz sektora Životna sredina i klimatska akcija i dodijeljena sektoru Konkurentnost i inovacije, kako bi se podržala mala i srednja preduzeća u većem obimu, usljed situacije izazvane Covid 19, navedena aktivnost nije realizovana. Predlog je ponovno kandidovan za IPA programe tokom programskog razdoblja 2021-2027.</p> <p>Imajući u vidu navedeno izazov u ostvarivanju navedenog cilja predstavlja obezbjeđivanje finansijskih sredstava za uspostavljanje registra hemikalija i</p>	<p>U toku je izrada Predloga projekta – Uspostavljanje Registra hemikalija i biocidnih proizvoda u skladu sa REACH i BPR Regulativama, sa kojim će se aplicirati kod Švedske agencije za međunarodnu saradnju i razvoj SIDA i Švedske agencije za hemikalije KEMI. Vrijednost projekta je €750.000.</p>
--	---	--	--	--	---	---	---

						biocidnih proizvoda u predviđenom roku Novi rok: IV kvartal 2024	
<b>7.3 Edukacija o korišćenju odgovarajućih IT alata (IUCLID i R4BP)</b>	<p>Sprovođenje obuke o upotrebi kreiranog softvera</p> <p>Izrada uputstva za korišćenje softverskog alata</p> <p>Sprovođenje edukacija za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda</p>	AZPŽS	Kontinuirano	realizovano	<p>Broj organizovanih obuka o upotrebi kreiranog softvera</p> <p>Broj učesnika obuka o upotrebi kreiranog softvera</p> <p>Izrađeno uputstvo za korišćenje softverskog alata</p> <p>Broj sprovedenih edukacija za subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda</p> <p>Broj učesnika edukacija za</p>	<p>Dva vebinara posvećena IUCLID (29. IX 2022 i 13.X 2022), dok za R4BP nije bilo obuka.</p> <p>Obuke će biti nastavljene i u budućem periodu.</p> <p><u>Ova aktivnost će se pratiti kroz naredne Izvještaje o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u poglavlju 27.</u></p>	<p>Sredstva će biti obezbijedena kroz projekat ECHA „Pripremne mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“</p> <p>IPA III- Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti za podoblast hemikalije u iznosu od €234.000</p> <p>i IPA projekat "Tehnička podrška za monitoring i implementaciju</p>

					subjekte koji se upisuju u Registar hemikalija i biocidnih proizvoda		politika za zaštitu životne sredine i klimatskih akcija". U toku je priprema predloga projekta – Uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda u skladu sa REACH i BPR Regulativama, sa kojim će se aplicirati kod Švedske agencije za međunaodnu saradnju i razvoj SIDA i Švedske agencije za hemikalije KEMI. Vrijednost predloga projekta je €750.000
<b>III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</b>	<b>EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremama za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine.</b>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>



<b>7.4</b> <b>Ispunjavanje</b> <b>preduslova za</b> <b>uspostavljanje Centra za</b> <b>kontrolu trovanja u</b> <b>skladu sa čl. 45 CLP</b>	Eksperti SZO će pripremiti Izvještaj o procjeni nacionalnih kapaciteta i potreba	MZ	III kvartal 2021.	realizovano	Centar za kontrolu trovanja uspostavljen i operativan, kao zasebna cjelina u sklopu KCCG (angažovano specijalizovano osoblje, uspostavljena baza podataka, nabavljena potrebna sredstva i adekvatne komunikacione veze sa ostalim zdravstvenim ustanovama)	U junu 2022. MZ i IJZ uz podršku SZO organizovali su multisektorski sastanak posvećen sagledanju potreba i kapaciteta CG za uspostavljanje Centra. UZ podršku SZO sprovedena je procjena postojećih kapaciteta u CG za navedeni Centar.	Sredstva za evaluaciju obezbijedena u saradnji sa SZO
	Izrada Predloga projekta u cilju uspostavljanja Centra za kontrolu trovanja, u skladu sa Uputstvom za kontrolu trovanja koje je u okviru Internacionalnog programa za hemijsku		IV kvartal 2021.	nerealizovano		Nastaviti saradnju sa SZO u cilju izrade Predloga projekta za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja Novi rok: IV 2023.	Pomoć obezbijedena od strane SZO

bezbjednost  
izradila SZO

**IV) Zahtjevi iz  
Zajedničke  
pozicije EU za  
PP 27**

EU poziva Crnu Goru da nastavi sa pripremama za blagovremeno sprovođenje Stokholmske konvencije

*Aktivnosti koje je  
potrebno preduzeti da  
bi se realizovala  
obaveza*

*Način realizacije*

*Nadležna institucija*

*Rok*

*Status*

*Indikator*

*Novi rok i  
obrazloženje/  
Preporuka*

*Finansije i izvori  
finansiranja*

**7.14.  
Realizacija  
aktivnosti  
planiranih  
projektom „Održivo  
upravljanje PCB-  
ijem u Crnoj Gori”**

Izrada Predloga  
Nacionalnog  
plana  
upravljanja PCB-  
ijem

MEPPU

IV kvartal 2021.

realizovano

Izrađen  
Predloga  
Nacionalnog  
plana  
upravljanja  
PCB-ijem

Glavni rezultati  
projekta su: 640  
tona PCB otpada i  
opreme  
identifikovano,  
475 tona PCB  
otpada i opreme  
uklonjeno i trajno  
zbrinuto; 80 tona  
PCB  
transformatora  
dekontaminirano i  
vraćeno u  
upotrebu; 1,050  
tona PCB  
kontaminiranog  
zemljišta  
uklonjena I jedno  
skladište  
rekonstruisano na  
način da  
zadovoljava uslove  
za skladištenje  
opasnih  
hemikalija.

Projekat  
„Sveobuhvatno  
ekološki  
prihvatljivo  
upravljanje PCB  
otpadom u  
Crnoj Gori“ koji  
se finansira  
sredstvima GEF-  
a u iznosu od  
3,5 mil. USD za  
period do 2021.

Za preostale  
količine PCB  
otpada, sredstva  
će se  
obezbijediti iz  
donacija,  
međunarodnih  
finansijskih  
organizacija

X) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju planove za jačanje administrativnih kapaciteta, u skladu s Nacionalnom strategijom i pratećim Akcionim planom za prenošenje, primjenu i sprovođenje pravne tekovine EU iz oblasti životne sredine i klimatskih promjena.						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Status	Indikator	Novi rok i obrazloženje/Preporuka	Finansije i izvori finansiranja
<p><b>7.23. Obuke vezano za implementaciju REACH Regulative</b></p>	<p>Organizacija treninga i obuka za:</p> <p>1) postupke procjene opasnosti propisanim metodama ispitivanja opasnih svojstava hemikalija.</p>	<p>MEPPU</p> <p>AZPŽS</p> <p>UIP</p> <p>UBHVFP</p> <p>CETI</p> <p>IJZ</p> <p>UCG</p> <p>UC</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>realizovano</p>	<p>Broj organizovanih obuka</p> <p>Broj učesnika na obukama</p> <p>Učešće 2 predstavnika Crne Gore na sastancima CARACAL i Komitetima u svojstvu posmatrača</p>	<p>U okviru IPA projekta „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“, zaposleni u , učestvovali su na sastacima, obukama u cilju jačanja kapaciteta, a u organizaciji Evropske agencije za hemikalije:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- New developments and regulatory applications of the OECD QSAR Toolbox</li> <li>- IPA training on QSAR Toolbox - 13. oktobar 2022.</li> <li>- Video konferencija REACH, u</li> </ul>	<p>Sredstva obezbijedena u saradnji sa TAIEX kancelarijom;</p> <p>IPA projekat „Pripreme mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate“ koji realizuje ECHA;</p> <p>Takođe, određena sredstva će se obezbijediti kroz IPA II 2014-2020 (sredstva u iznosu od 234.000 eura predviđena su za podoblast hemikalije);</p> <p>Obuke su planirane i kroz IPA II projekat</p>

						organizaciji ECHA - 16. novembar 2022. god.,	Tehničke podrške "Jačanje kapaciteta, transpozicija Acquis-a i planiranje u životnoj sredini"
<b>7.24. Preuzimanje obaveza iz Zelene agende za Zapadni Balkan/Evropskog zelenog sporazuma u oblasti Hemikalije</b>	Usklađivanje sa EU Strategijom o hemikalijama	MEPPU u saradnji sa nadležnim organima	2022.	nerealizovano	Izrađena i od strane Vlade donijeta nova Strategija o hemikalijama	U toku je izrada nove strategije upravljanja hemikalijama koja će biti usklađena sa EU strategijom o hemikalijama Novi rok: IV kvartal 2023	UNDP, GEF

## 2.8. BUKA

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Buka u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 3 mjera, od kojih nijedna nije realizovana.

<b>I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	EU prima k znanju nivo usklađenosti Crne Gore u oblasti buke i planove za dalje mjere sprovođenja: izrada karata buke i akcionih planova za upravljanje bukom za aglomeraciju i pokretanje kampanja za <u>podizanje nivoa javne svijesti</u> i dalje korišćenje centralizovanog informacionog sistema u okviru Agencije za zaštitu prirode i životne sredine. EU poziva Crnu Goru da osigura da se <u>zainteresovana javnost konsultuje</u> prilikom izrade Akcionih planova za upravljanje bukom.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje / Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<p><b>8.1. Podizanje nivoa javne svijesti o zaštiti od buke u životnoj sredini</b></p>	<p>Održavanje više okruglih stolova na kojima će se javnost upoznati sa procjenom broja stanovnika izloženih buci, mjerama koje treba preduzeti za smanjenje buke, kao i planiranim projektima, planiranim mjerama i aktivnostima koje će se preduzimati, očekivanim rezultatima sprovođenja Akcionog plana za glavne puteve Korišćenje društvenih mreža (Facebook, Instagram, Twiter, itd.) u cilju informisanja, odnosno promocije realizovanih aktivnosti</p>	<p>Glavni grad</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Broj organizovanih kampanja/okruglih stolova</p> <p>Broj objavljenih informacija</p>	<p>Djelimično realizovano, u toku su pripreme za kampanju. U skladu sa rezultatima monitoringa buke u životnoj sredini, sa čijom realizacijom je Glavni grad započeo u 2020. godine na 11 rezidentnih lokacija.</p>	<p>Budžet Glavnog grada Podgorica, uz podršku MEPPU kroz IPA III projekat Tehničke podrške oblasti životne sredine koji obuhvata i oblast buke</p>
<p><b>II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b></p>	<p>EU konstatuje namjeru Crne Gore da obezbjedi obuku osoblja Agencije za zaštitu prirode i životne sredine za izradu karata buke i Akcionih planova, kao i da zaposli još jednog inspektora u Upravi za inspeksijske poslove.</p>						
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Status</i></p>	<p><i>Indikator</i></p>	<p><i>Novi rok i obrazloženje/Preporuka</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>
<p><b>8.1. Zapošljavanje ekološkog inspektora</b></p>	<p>Dobijanje saglasnosti MF na zapošljavanje</p> <p>Sprovođenje Javnog/Internog oglasa</p>	<p>UIP</p>	<p>2021-2022.</p>	<p>nerealizovano</p>	<p>Povećanje broja inspektora za 3</p>	<p>Zbog nedostatka finansijskih sredstava rok je pomjeren. Novi rok: 2024.</p>	<p>Budžet UIP (bruto plata na godišnjem nivou, u iznosu od oko €11.000)</p>

8.2. Jačanje administrativnih kapaciteta	<p>Priprema aplikacija za potrebe dobijanja obuka na temu:</p> <p>a) izrade strateških karata buke i izračunavanja nivoa buke;  b) pripreme Akcionih planova;  c) načina upotrebe softvera i ažuriranja aplikacije.</p> <p>Organizovanje gore navedenih obuka.</p>	AZPŽS	<p>III kvartal 2021.</p> <p>III kvartal 2021.</p> <p>III kvartal 2022.</p>	nerealizovan o	<p>Broj učesnika ≥15 – broj održanih obuka</p>	<p>Zbog nedostatka finansijskih sredstava rok za realizaciju je pomjeren. Novi rok: 2024.</p>	<p>TAIEX</p> <p>IPA III</p> <p>UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pristupanja EU II“</p>
	<p>Priprema aplikacionog formulara za obuku koja se odnosi na izvještavanje u skladu sa Direktivom 2002/49/EC, u cilju upoznavanja sa:</p> <p>a) obavezni sadržajem izvještaja o nivou buke u životnoj sredini koji treba da pripremi AZPŽS;  b) načinom na koji MEPPU dostavlja izvještaj EK.</p> <p>Organizovanje navedene obuke</p>	<p>AZPŽS</p> <p>MEPPU</p>	<p>2022.</p>		<p>Broj podnijetih prijava za obuke</p> <p>Broj odobrenih prijava za obuke</p> <p>Broj održanih obuka</p> <p>Broj učesnika ≥15 na obukama</p>		<p>TAIEX</p>

## 2.9. CIVILNA ZAŠTITA

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Civilna zaštita u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 1 mjera, koja nije realizovana.

<b>I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27</b>	EU poziva Crnu Goru da ojača saradnju između Ministarstva unutrašnjih poslova, odgovornog za civilnu zaštitu, i drugih relevantnih ministarstava odgovornih za upravljanje rizicima od katastrofa, posebno u vezi s upravljanjem poplavama i industrijskim nesrećama.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Rok</i>	<i>Status</i>	<i>Indikator</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<b>9.4. Izrada Procjene sposobnosti upravljanja rizicima</b>	Formiranje radne grupe Izrada Procjene sposobnosti upravljanja rizicima Dostavljanje EK	Državni organi, organi državne uprave, NVO, akademska zajednica	I kvartal 2023	nerealizovano	Pripremljen tekst Procjene sposobnosti i dostavljen EK	Realizacija u toku. U aprilu mjesecu 2022. godine formirana je Radna grupa za izradu procjene sposobnosti upravljanja rizicima Crne Gore čime je započet rad na dokumentu Procjene sposobnosti. Taj dokument će obuhvatiti detaljnu analizu administrativnih, tehničkih i finansijskih kapaciteta Crne Gore u odnosu na rizike koji su identifikovani u Procjeni rizika	Sredstva će biti obezbijeđena kroz projekat koji je finansiran od strane EK

						od katastrofa Crne Gore.	
--	--	--	--	--	--	--------------------------	--

## 2.10 KLIMATSKE PROMJENE

U okviru zavešnih mjerila koje se odnosi na podoblast Klimatske promjene u izvještajnom periodu planirana jer realizacija 4 mjera, od kojih nijedna nije realizovana.

Završno mjerilo 7	<p><b>Crna Gora nastavlja svoje usklađivanje s pravnom tekovinom EU, posebno usvajanjem zakona o funkcionisanju <u>Evropskog sistema trgovanja emisijama (EU ETS)</u>, u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EZ i njenim uzastopnim amandmanima. Crna Gora se dalje usklađuje sa <u>relevantnim podzakonskim aktima o monitoringu i izvještavanju, akreditaciji i verifikaciji, registru Unije, besplatnoj dodjeli i aukciji</u>. Crna Gora <u>osigurava da postoji odgovarajući okvir za implementaciju EU ETS-a u cijelosti u pogledu praćenja, izvještavanja i provjere emisija gasova staklene bašte</u></b></p>
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	<p>EU prima k znanju trenutni ograničeni nivo usklađenosti zakonodavstva i poziva Crnu Goru da pojača svoj rad u tom pogledu, posebno kad je riječ o <u>Direktivi 2003/87/EZ o uspostavljanju šeme za trgovanje emisijskim kvotama gasova staklene bašte (EU ETS)</u>. Odluke o dijeljenju napora (ciljevi za sektore koji nisu obuhvaćeni ETS-om) i <u>propisa o praćenju, izvještavanju i verifikaciji emisija gasova staklene bašte (MRV)</u>.</p> <p>EU konstatuje rad Crne Gore na transponovanju Regulative 443/2009/EC i Regulative 510/2011/EU o standardnim emisijama CO<sub>2</sub> iz putničkih automobila i lakih teretnih vozila i podsjeća na obavezu da se <u>uspostavi sistem praćenja i izvještavanja za novo registrovana vozila</u>.</p> <p>EU podsjeća na obavezu da uspostavi odgovarajući okvir za ispunjavanje obaveza prema Regulativi o mehanizmu za praćenje klime (regulative (EU) br. 525/2013) i s tim povezane delegirane i sprovedbene akte.</p> <p>EU prima na znanje rad Crne Gore na usklađivanju s regulativom 1005/2009/EZ o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i Regulativom 517/2014/EU o fluorisanim gasovima staklene bašte i podsjeća na obavezu da se u potpunosti usklade s gore navedenim, kao i s povezanim delegiranim i sprovedbenim aktima.</p> <p>EU konstatuje da Crna Gora ima svoju Strategiju za klimatske promjene, ali da mora osigurati usklađenost s klimatskim i energetske okvirom do 2030. godine (npr. EU ETS direktiva, Odluka o podjeli napora, korišćenje zemljišta, Regulativa o promjeni korišćenja zemljišta i šumarstvu (LULUCF) i Regulativa o upravljanju energetskom unijom) i <u>njenu integraciju u sve relevantne sektorske politike i strategije</u>, za početak implementaciju Pariskog sporazuma i crnogorskog nacionalno određenog doprinosa.</p>



EU naglašava potrebu da Crna Gora nastavi rad na jačanju administrativnih kapaciteta i međuinstitucionalnoj saradnji.

Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Rok	Status	Indikator	Novi rok i obrazloženje/Preporuka	Finansije i izvori finansiranja
<p><b>10.3</b>  <b>Uspostavljanje okvira za implementaciju EU ETS Direktive u cjelini (praćenje, izvještavanje i verifikacija-MRV emisije gasova sa efektom staklene bašte)</b></p>	<p>Izrada Studije za uspostavljanje MRV sistema kao baze na osnovu koje će se uspostaviti EU ETS sistem</p> <p>Realizacija sljedećih aktivnosti u okviru projekta „Inicijativa za izgradnju kapaciteta za transparentnost-CBIT“:</p> <p>1.1. Jačanje aktivnog angažovanja zainteresovanih strana i ugrađivanje MRV klimatskih aktivnosti u okviru postojećih sektorskih funkcija i ciljeva održivog razvoja;</p> <p>1.2. Jačanje tehničkih kapaciteta za implementaciju</p>	MEPPU	2021-2024.	nerealizovano	<p>Usvojena Studija za uspostavljanje MRV sistema od strane Vlade</p> <p>Finalizacija projekta „Inicijativa za izgradnju kapaciteta za transparentnost-CBIT“</p> <p>Uspostavljen okvir za implementaciju EU ETS Direktive</p>	<p>U toku su aktivnosti na izradi novog zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena koji će unaprijediti okvir za MRV emisija gasova sa efektom staklene bašte;</p> <p>Kroz niz projekata se organizuju obuke za operatere u dijelu izvještavanje o emisijama GHG u okviru ETS-a</p> <p>Novi rok: 2025.</p>	<p>Studija će biti urađena kroz GEF projekat: „Inicijativa za izgradnju kapaciteta za transparentnost-(CBIT)“ (vrijednost projekta €1,1 miliona)</p>

	okvira transparentnosti						
<b>10.4. Pripremiti nacionalne operatere za ulazak u EU ETS sistem</b>	Implementacija Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte	MEPPU, Eko fond, MKI, operateri	Kontinuirano do 2025.	nerealizovano	Stepen realizacije obaveza definisanih podzakonskim aktima za svakog operatera	U toku su aktivnosti na izradi novog zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena koji će unaprijediti nacionalni sistem trgovanja emisijama. Izrada novog zakona podrazumijeva i donošenje nove Uredbe kojom će se dodatno unaprijediti ETS	Sredstva za realizaciju obezbjeđuju se iz sredstava nacionalnih operatera
<b>10.6. Uspostavljanje dugoročnog strateškog okvira niskokarbonskog razvoja</b>	Izrada Strategije niskokarbonskog razvoja Crne Gore za period do-2050. godine  Javna rasprava	MEPPU sa ostalim nadležnim organima	2022-2024.	nerealizovano	Strategija niskokarbonskog razvoja Crne Gore donijeta od strane Vlade	Sredstva namijenjena za izradu Strategije u okviru IPA III preusmjerena na borbu protiv Covida. Svjetska banka je odobrila sredstva za izradu prve faze strategije (okvir strategije), koja bi trebalo da započne tokom	IPA III (2021-2026.) 1,0 miliona eura

						tekuće godine, dok bi se druga faza (politike i mjere) financirala kroz IPA.  Novi rok 2023-2025.	
<b>10.7. Uspostavljanje klimatsko-energetskog okvira do 2030. i njegova integracija u sve relevantne sektorske politike i strategije</b>	Izrada Plana energetika-klima	MKI, MEPPU u saradnji sa ostalim nadležnim organima	2021.	nerealizovano	Izrađen Predlog Plana energetika-klima do 2030.	Implementacija u toku Aktivnosti na izradi plana usporene zbog pregovora MKI sa Energetskom zajednicom u vezi sa određivanjem roka za coal phase-out.  Novi rok 2024.	Sredstva za izradu Plana su obezbijeđena kroz GIZ projekat „Razvoj kapaciteta za klimatsku politiku u zemljama jugoistočne i istočne Evrope, južnog Kavkaza i centralne Azije-faza III“
	Javna rasprava						

### 3. Sumarni pregled

Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene u izvještajnom periodu predviđena je realizacija 102 mjera, od čega je realizovano 39. **Ukupan stepen realizacije mjera iz Akcionog plana za navedeni period je 38,23%.**

U nastavku je dat tabelarni prikaz broja obaveza po podoblastima, predviđenih Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina, za izvještajni period septembar 2022 – februar 2023. godine:

	Podoblast	Ukupno	Realizovane mjere	Nerealizovane mjere	Stepen realizacije mjera
1.	Horizontalno zakonodavstvo	6	2	4	33,33%
2	Kvalitet vazduha	5	/	5	0%
3.	Upravljanje otpadom	26	10	16	38,46%
4.	Kvalitet voda	14	10	4	71,42%
5.	Zaštita prirode	30	9	21	30%
6.	Industrijsko zagađenje	5	3	2	60%
7.	Hemikalije	8	5	3	62,5%
8.	Buka	3	/	3	0%
9.	Civilna zaštita	1	/	1	0%
10.	Klimatske promjene	4	/	4	0%
11.	<b>Ukupno</b>	<b>102</b>	<b>39</b>	<b>63</b>	<b>38,23%</b>

Shodno tabeli, stepen realizacije obaveza iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27, za izvještajni period septembar 2022 – februar 2023. godine, iznosi **38,23%**, odnosno od planiranih 102 realizovano je 39 obaveza.

U tabeli u nastavku dat je prikaz broja mjera iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 po podoblastima, od početka implementacije (februar 2021- februar 2023. godine):

	<b>Podoblast</b>	<b>Ukupno</b>	<b>Realizovane mjere</b>	<b>Nerealizovane mjere</b>	<b>Stepen realizacije mjera</b>
1.	<b>Horizontalno zakonodavstvo</b>	<b>30</b>	<b>9</b>	<b>21</b>	<b>30%</b>
2	<b>Kvalitet vazduha</b>	<b>24</b>	<b>13</b>	<b>11</b>	<b>54,16%</b>
3.	<b>Upravljanje otpadom</b>	<b>49</b>	<b>19</b>	<b>30</b>	<b>38,77%</b>
4.	<b>Kvalitet voda</b>	<b>53</b>	<b>43</b>	<b>10</b>	<b>81,13%</b>
5.	<b>Zaštita prirode</b>	<b>105</b>	<b>42</b>	<b>63</b>	<b>40%</b>
6.	<b>Industrijsko zagađenje</b>	<b>27</b>	<b>17</b>	<b>10</b>	<b>62,96%</b>
7.	<b>Hemikalije</b>	<b>43</b>	<b>32</b>	<b>11</b>	<b>74,41%</b>
8.	<b>Buka</b>	<b>13</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>53,84%</b>
9.	<b>Civilna zaštita</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>1</b>	<b>93,33%</b>
10.	<b>Klimatske promjene</b>	<b>33</b>	<b>26</b>	<b>7</b>	<b>78,78%</b>
11.	<b>Ukupno</b>	<b>392</b>	<b>222</b>	<b>170</b>	<b>56,63%</b>

Shodno tabeli, stepen realizacije obaveza iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 od početka implementacije (februar 2021 - februar 2023. godine) iznosi **56,63%**, odnosno od planiranih 392 mjere realizovano 222.

#### **4. Preporuke za unapređenje sprovođenja Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila**

Ukupan stepen realizacije obaveza od **38,23%**, nije na zadovoljavajućem nivou. Analizirajući postignuti rezultat neophodno je uzeti u obzir činjenicu da je realizacija većine preostalih nerealizovanih obaveza u finalnoj fazi, te da će biti ispunjene u najkraćem roku. Takođe, treba napomenuti da je na dinamiku svih aktivnosti uticao i sajber napad u drugoj polovini prošle godine, usljed čega je elektronska komunikacija bila onemogućena a mnogi dokumenti nestali.

U narednom periodu neophodno je:

- Intenzivirati aktivnosti u svakoj instituciji nadležnoj za obaveze iz završnih mjerila po pitanju njihove realizacije;
- Osigurati odgovoran i posvećen pristup daljoj realizaciji obaveza iz Poglavlja 27 od strane svih prepoznatih nadležnih organa na državnom i lokalnom nivou;
- Unaprijediti koordinaciju i komunikaciju između relevantnih institucija kada su u pitanju obaveze za čiju realizaciju je nadležno više od jedne institucije, te osnažiti međuinstitucionalnu saradnju na svim nivoima;
- U većoj mjeri koristiti raspoložive finansijske mehanizme;
- U većoj mjeri koristiti mogućnost pružanja ekspertske pomoći kroz TAIEX i slične instrumente EU.

Takođe, kako bi se obezbijedilo dalje unapređenje procesa pregovora, preporučuje se Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da intezivira aktivnosti na izradi Predloga Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti prirode, Zakona o upravljanju otpadom, kao i na uspostavljanju infrastrukture prostornih podataka.

Preporučuje se Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da intezivira rad na izradi Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama.